

UNIVERZITA KARLOVA

Filozofická fakulta

Ústav politologie

**Vliv soft power v rusko-ukrajinském konfliktu a její odraz v
médiích Russia Today a Parlamentních listech**

Bakalářská práce

Adéla Matoušková

Vedoucí práce: PhDr. Ondřej Slačálek, Ph.D.

Obor: Politologie

Imatrikulační ročník: 2017

Praha, 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Vliv soft power v rusko-ukrajinském konfliktu a její odraz v médiích Russia Today a Parlamentních listech“ vypracovala samostatně a s použitím uvedené literatury a pramenů.

V Praze dne 18. července 2021

Adéla Matoušková

Poděkování

Mé poděkování patří PhDr. Ondřeji Slačálkovi, Ph.D. za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování mé bakalářské práce věnoval.

Anotace

Práce se zaměří na vliv soft power, kterou bude operacionalizovat především jako ruské propagandistické aktivity tematizující rusko-ukrajinský konflikt v době, kdy Rusko anektovalo Krymský poloostrov. Její empirické jádro bude komparací zpravodajského pokrytí počátků rusko-ukrajinské krize ze strany mezinárodní mediální sítě placené ruskou vládou Russia Today a českého bulvárního internetového portálu Parlamentní listy, který bývá ve veřejné debatě často zařazován mezi proruská či “dezinformační” média. V teoretické části se práce zaměří na koncepty “soft power” (zejména v návaznosti na Josepha Nye) a sharp power a jejich využitelnost pro analýzu ruské propagandy. Autorka se zaměří zejména na to, do jaké míry jsou narativy používané ve vysílání Russia Today využívány v příspěvcích Parlamentních listů a zda lze toto české médium považovat za proruské, či nikoliv. Následně se po stručné charakteristice konfliktu a vybraných médií práce zaměří na porovnání diskurzů těchto médií ve dvou krátkých časových úsecích. V této analýze se autorka zaměří na narativní konstrukce, míru legitimacy a pomocí kombinace kvalitativní a kvantitativní analýzy bude zkoumat rozdíl mezi diskurzem Russia Today a Parlamentních listů a jejich vzájemné prolínání.

Klíčová slova

Rusko, Krym, Ukrajina, soft power, sharp power, mediální diskurz, dezinformace

Abstract

The work will focus on the influence of soft power, which will be operationalized mainly as Russian propaganda activities during the Russian-Ukrainian conflict at the time when Russia annexed the Crimean Peninsula. Its empirical core will be a comparison of the news coverage of the beginnings of the Russian-Ukrainian crisis by the international media network paid by the Russian government Russia Today and the Czech tabloid parliamentary website Parlamentní listy, which is often included in public debate as pro-Russian or "disinformation" media. In the theoretical part, the work will focus on the concept of "soft power" (especially in relation to Joseph Nye) and sharp power, and their usefulness for the analysis of Russian propaganda. The author will focus mainly on the extent to which the narratives used in the Russia Today broadcast are used in the contributions of Parlamentní listy and whether this Czech media can be considered as pro-Russian or not. Subsequently, after a brief description of the conflict and selected media, the work will focus on comparison the discourses of these media in two short periods of time. In this analysis, the author will focus on narrative constructions, the degree of legitimacy and, using a combination of qualitative quantitative analysis, will examine the difference between the discourse of Russia Today and Parlamentní listy and their intertwining.

Keywords

Russia, Crimea, Ukraine, soft power, sharp power, media discourse, disinformation

Obsah

1. Úvod	8
2. Joseph Nye a jeho koncept soft power	10
2. 1. Dimenze soft power	11
2. 2. Smart power	12
2. 3. Zdroje soft power	12
2. 3. 1. Nástroje soft power	13
2. 4. Problémy soft power	14
2. 5. Sharp power	15
2. 6. Manipulace, dezinformace, cenzura, propaganda	16
3. Putinovské Rusko a sharp power	19
3. 1. Ruská propaganda a dezinformace	21
3. 2. Vliv Vladimira Putina	23
3. 2. 1. Putin a Ukrajina	24
3. 2. 2. Koncept Novorusko	25
3. 2. 3. Koncept Ruský svět	27
4. Russia Today	29
5. Parlamentní listy	32
6. Ukrajinská krize	34
6. 1. Anexe Krymu a kremelský diskurz	36
7. Metodologie	40
7. 1. Kvantitativní obsahová analýza	40
7.1.1. Nedostatky kvantitativní obsahové analýzy	41
7. 2. Kvalitativní obsahová analýza	41
7. 2. 1. Nedostatky kvalitativní obsahové analýzy	42
7. 3. Výzkumný postup	42
7. 3. 1. Výzkumné otázky a konstrukce narativů	44
7. 3. 1. 1. Narativy RT – neoznačení vojáci	44
7. 3. 1. 2. Narativy RT – Boeing 777	46
7. 3. 1. 3. Výzkumné kategorie – Parlamentní listy	47
8. Analýza	50
8. 1. Tematické soubory	50
8. 2. Dílčí analýza	52
8. 2. 1. Analýza Parlamentních listů	52
8. 3. Závěrečná analýza	61
9. Závěr	65

1. Úvod

Tato práce si klade za cíl prozkoumat na dvou konkrétních událostech rusko-ukrajinského konfliktu, který započal v roce 2014 a přetrvává až do dnešních dní, míru vlivu ruské soft power v českých médiích, konkrétně na serveru Parlamentní listy. Ty jsou samy o sobě považovány za bulvární proruské médium s velmi vysokou návštěvností a čteností, proto bude zajímavé potvrdit či vyvrátit toto všeobecně přijímané tvrzení na základě podrobné analýzy článků na dvě konkrétní témata, která mediálním světem otřásla během prvního roku konfliktu.

Cílem práce bude zodpovědět hlavní výzkumnou otázku: Projevuje se vliv ruské soft power/sharp power v diskurzu Parlamentních listů?

První, teoretická část, se zaměřuje na bližší prozkoumání a vysvětlení pojmu “soft power”, přičemž vychází primárně z definice Josepha Nye, který pojem poprvé definoval v roce 1990 ve své knize *Bound To Lead: The Changing Nature Of American Power*. Tento pojem je velmi důležitý v kontextu teorie mezinárodních vztahů, protože mimo jiné vytvořil základ pro rozvinutí konceptu měkké síly, kterou Nye a další autoři dále rozpracovávají. Tato práce se okrajově, spíše pro vykreslení vývoje tohoto pojmu, věnuje i pojmu smart power a především potom pojmu sharp power, který se dostal do povědomí širšího publika v roce 2017. Jedná se tedy o poměrně nový pojem, který nedefinovali Jessica Ludwig a Christopher Walker. Jedná se o koncept, který je pro zkoumání této práce o něco vhodnější a přesnější než pojem soft power, který ale napomáhá prohloubit vhléd a lépe pochopit fungování mocenského konceptu, z toho důvodu práce pracuje s oběma koncepty. Sharp power je tedy agresivnější formou soft power, která je pro zkoumání ruského vlivu v médiích v mnohém užitečná.

V teoretické části se práce dotýká také vlivu ruského prezidenta na fungování ruských médií a konceptů, které dění v ruském prostředí velmi ovlivnily a nadále ovlivňují. Jedná se o koncepty Novorusko a Ruský svět, které pomáhají dokreslit celkový obraz událostí a které značně ovlivnily postupování při anexi poloostrova a celkový vývoj událostí již z konce roku 2013.

Poslední oddíl, kterému se teoretická část věnuje, přibližuje fungování největší ruské televizní sítě Russia Today (RT), skrze kterou ruská vláda skrytě demonstruje svou sílu, a fungování zkoumaného českého média Parlamentní listy (PL).

Práce zkoumá události z jara 2014, kdy se na území krymského poloostrova objevili první neoznačení vojáci, jejichž identita byla po měsících spekulací potvrzena až na konci dubna následujícího roku samotným ruským prezidentem Vladimírem Putinem během každoročně vysílaného televizního bloku “Questions and Answers”. Práce se zaměřuje na narativy objevující se během 24hodinového vysílání v den potvrzení této zprávy ruským prezidentem a den poté a také právě na články, které se tomuto tématu věnují na serveru Parlamentní listy.

Druhou událostí je sestřelení Boeingu 777 v červenci stejného roku, které dodnes není kompletně vyšetřené. Obě události, ačkoliv jsou od sebe odděleny pouze dvěma měsíci, jsou právě kvůli odlišnému kontextovému řešení ideálním příkladem pro výzkum ruských narativů ve vysílání RT a jejich výskytu v českém mediálním prostředí.

V analytické části se práce zaměří na aplikaci výzkumného postupu pro zkoumání vybraných výzkumných souborů. Za pomoci kombinace kvalitativní a kvantitativní analýzy si autorka nadefinuje několik kategorií pro zjednodušené kódování a tak získá přehledný výsledek pro částečnou analýzu vybraných vzorků Parlamentních listů. Na základě výsledků analýzy dojde k porovnání výskytu narativů objevujících se ve vysílání RT u obou případů, které povedou k závěrečné analýze, finálním závěrům a zodpovězení výzkumných otázek.

2. Joseph Nye a jeho koncept soft power

Americký politolog Joseph Nye se teorii mezinárodních vztahů věnuje již téměř šedesát let a jeho teorie jsou známé po celém světě. Ačkoliv rychle se proměňující prostor mezinárodních vztahů v dnešní době vyžaduje jiné a lépe propracované teorie, koncept “soft power” neboli “měkké síly” může být jedním ze základů nebo výchozích bodů pro popsání politiky světových velmocí, ačkoliv ho z několika důvodů nemůžeme považovat za hlavní nástroj zahraniční politiky.

Pojem Soft power byl poprvé definován v roce 1990 v knize *Bound To Lead: The Changing Nature Of American Power* a později detailněji rozpracován v díle z roku 2004 *Soft power. The means to success in world politics and understand international conflict*. Přestože měkká síla byla, ještě před svým jasným definováním, aplikována v konfliktech již po několik staletí, viditelně a více začala být užívána za studené války v politikách USA a SSSR, kdy válečný konflikt a síla jako nástroj přestávaly být těmi hlavními a jedinými způsoby k dosažení cílů.

Abychom s konceptem měkké síly mohli detailněji pracovat, je nutné definovat pojem moci/síly. Joseph Nye ve svých publikacích přichází s několika definicemi, ale nejprůzračnější jsou pro nás dvě. První definuje moc dle základního slovníku jako schopnost dělat věci a ve společenské situaci ovlivnit ostatní tak, aby aktér dosáhl požadovaných cílů.¹ Druhá definice popisuje moc v kontextu politickém a to jako zdroj, který produkuje cíle² a ovlivňuje výsledky. Obě definice jsou samy o sobě pro naše použití neúplné a proto, stejně jako Nye, využijeme kombinaci těchto dvou definic moci s přihlédnutím kontextu místa, doby, zúčastněných aktérů, jimi použitých nástrojů a preferencí ovlivňovaných.

Měkkou sílu můžeme definovat pomocí tvrdé síly (Hard power), která není jejím protikladem, ale spíše výchozím bodem, ze kterého se přirozeným vývojem událostí a pokrokem transformovala v sílu měkkého typu. Ta svou nynější podobu získala po událostech 11. září. Pojmy na sobě nejsou přímo závislé, ale vzájemně na sebe mohou působit a mají několik společných znaků. Jedná se o přístupy, které chtějí dosáhnout cílů tím způsobem, že ovlivní chování ostatních, rozdílem jsou nástroje, které jsou k tomuto dosažení použity. Zatímco mezi hlavní nástroje hard power můžeme zařadit nátlak a donucování, často násilné, které je plně pod kontrolou vlád, soft power spočívá ve

---

¹ NYE, Joseph S. *The future of power*. New York: PublicAffairs, c2011, str. 6

² Tamtéž, str. 8

schopnosti tvarovat preference ostatních pomocí atraktivity a přitažlivosti.³ Dosažení cílů tímto způsobem tedy záleží více na ovlivňovaném objektu, vyžaduje delší časový horizont a často bývá mimo kontrolu vládních institucí, z tohoto důvodu se její použití v mezinárodních vztazích stává diskutabilní. Přestože se použití měkké síly může zdát na první pohled méně riskantní a méně nebezpečné, protože při její aplikaci bezprostředně nedochází k násilí, je mnohem složitější umět ji efektivně použít, snadné ji ztratit a poté velmi nákladné oživit při jejím opětovném použití.⁴

2. 1. Dimenze soft power

Vývoj pojmů hard a soft power má několikaletou tradici, na jejíž formě se podílela řada politologů a teoretiků mezinárodních vztahů. Na příkladu “třech tváří moci” můžeme vidět proměnu pojmů vzhledem k aktuální historické a mezinárodní situaci.

V 50. letech 20. století Robert Dahl definoval první tvář moci jako schopnost měnit strategie a chování lidí, kteří předtím preferovali něco zcela jiného. Jedná se tedy o nařízenou sílu a formu donucení, kdy cílem je něco, k čemu by objekt bez předchozího zformování individuálně nedospěl.⁵ Tento způsob změny preferencí není dobrovolný.

V 60. letech došlo k doplnění Dahlovy první dimenze o druhou tvář, jejímiž autory jsou Peter Bachrach a Morton Baratz, podle kterých nebyla Dahlova teorie dostatečná a bylo nutné ji doplnit o rámec a nastolit agendu, která se mění na legitimní za použití institucí nebo atrakce. Tento model však popisuje spíše sílu sociální moci, nelze ho tedy přímo zahrnout mezi aspekty soft power jak to činí Nye.

Třetí tvář moci byla definována v 70. letech Stevenem Lukase a vysvětluje možnost, kdy preference donuceného objektu mohou být pod vlivem nápadů a víry změněny tak, že je objekt sám požaduje a činí je zcela dobrovolně.⁶

---

³ NYE, Joseph S. Soft power: the means to success in world politics. New York: PublicAffairs, 2004, str. 6

⁴ NYE, Joseph S. The future of power. New York: PublicAffairs, c2011, str. 83

⁵ Tamtéž, str. 11

⁶ Tamtéž, str. 13

Kombinace druhé a třetí dimenze, tedy dosažení cílů pomocí neviditelných nebo méně viditelných prostředků, jako je přesvědčování a nastolování agendy, je základem pro soft power.⁷

2. 2. Smart power

Pojem Smart power, definovaný v roce 2004, slouží pro ucelené zarámování celkového kontextu jednotlivých pojmů Josepha Nye a ukazuje jejich variabilní použití pro celou řadu případů. Nejedná se o druh soft power ani o její aktualizovanou verzi, tato “chytrá síla” představuje schopnost kombinovat soft a hard power zdroje a přetvářet je v efektivní strategie. Nye se také pomocí smart power snaží najít kompromis mezi realismem a liberalismem a zmiňuje takzvaný “*liberální realismus*”⁸, jehož použití mohlo částečně pomoci k vítězství USA nad SSSR ve studené válce a je proto považováno za moderní formu válčení.

2. 3. Zdroje soft power

Za hlavní zdroje soft power považujeme kulturu dané země, její politické hodnoty a její zahraniční politiku⁹, tedy to, jak působí na vnitrostátní politiku, na své občany, ale také jak se prezentuje na mezinárodní scéně. Na základě hodnot, které daná země zastává, se hodnotí odolnost a efektivita měkké síly. Čím lákavější hodnoty daná země nabízí, tím je přitažlivější pro ovlivňované objekty. Přesným příkladem této přitažlivosti jsou USA, jejich model demokracie, životního stylu a kultury je symbolem ideálu pro většinu světa.

V kontextu válek je poněkud jednoduché představit si nástroje hard power, ale u soft power může často docházet k záměně nebo nepřesnosti, proto autorka v této podkapitole zrekapituluje nástroje doplňující působení měkké síly, přičemž jednotlivé nástroje ještě rozdělí na ty zcela jednoznačné, které se objevují ve všech literaturách na toto téma a na ty “diskutabilní”, které se mohou překrývat s nástroji pojmu “sharp power”, který pro náš případ bude velmi důležitý, a které tedy po definování tohoto pojmu nespádají pod měkkou sílu, ačkoliv se v několika literaturách do této skupiny nepřesně řadí. Pojmu “sharp power” je v práci věnována celá jedna kapitola.

---

⁷ Tamtéž, str. 16

⁸ Tamtéž, str. 231

⁹ NYE, Joseph S. Soft power: the means to success in world politics. New York: PublicAffairs, 2004, str. 11

Soft power funguje přímo nebo nepřímo. Přímé fungování spočívá ve schopnosti aktéra ovlivnit terč na základě charismatu, způsobilosti nebo laskavosti. Naopak nepřímé fungování závisí na úpravě prostředí, ve kterém se samovolně mění rozhodování ovlivněného.¹⁰ Aktuální situace ve světě a zrod demokracií ve většině západních států po studené válce připravují správné prostředí pro efektivní fungování měkké síly.

2. 3. 1. Nástroje soft power

Jelikož se ve své práci věnuji ruské soft power, její nástroje se budou částečně lišit od soft power například Spojených států amerických, které mohou jít příkladem této definice. Za základ soft power nástrojů však tato práce považuje média, kterým věnuje celou jednu kapitolu, dále vládní agentury a nevládní organizace. Všechny zmíněné nástroje hrají velkou roli v informační válce a mohou hrát roli v šíření propagandy, především právě v případě Ruska. Tyto jednotlivé nástroje sloužící k rozvoji soft power by měly primárně sloužit k rozvoji spolupráce se zahraničními veřejnými a charitativními organizacemi, podporující kulturní a humanitární vztahy¹¹, jak je detailně popsáno v Koncepci státní politiky Ruské federace v oblasti mezinárodní rozvojové pomoci z roku 2014 zveřejněné na stránkách ruského ministerstva zahraničních věcí. To, jak jsou tyto nástroje zneužívány pro ruskou propagandu a dezinformaci je problém, na který se práce zaměří v následujících kapitolách. V tomto kontextu se však přesouváme do dimenze sharp power.

Joseph Nye popisuje tři dimenze diplomacie, které nám mohou pomoci lépe pochopit tento kontext nástrojů soft power. V první dimenzi se setkáváme s důrazem na média. Státy kladou velký důraz na domácí tisk, ale zahraniční tisk a udávání dobrého obrazu vlasti je hlavním cílem veřejné diplomacie. Druhá dimenze se zaměřuje na strategickou komunikaci, ve které se rozvíjí soubor jednoduchých témat a třetí dimenze je zaměřená na rozvoj trvalých vztahů s klíčovými organizacemi a jednotlivci po celém světě, například pomocí univerzitních stipendií, seminářů, mezinárodních výměn, konferencí nebo přístupu k mezinárodním kanálům.¹²

---

¹⁰ NYE, Joseph S. The future of power. New York: PublicAffairs, c2011, str. 83

¹¹ Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation (MFA RF). (2014): Concept of the Russian Federations State Policy in the Area of International Development Assistance (online)

¹² NYE, Joseph S. Soft power: the means to success in world politics. New York: PublicAffairs, 2004, str. 107-110

2. 4. Problémy soft power

To, jak Nye vysvětluje koncept soft power, však není dostačující. Využívá koncept pouze na poli mezinárodních vztahů, ačkoliv se měkká síla týká společenských vztahů mnohem obecněji. Vysvětlení, která poskytuje, jsou považována za příliš obecná a vágní z několika důvodů.¹³ Prvním problémem je nedostatečné popsání základních rysů celé koncepce soft power a způsobu, kterým se utváří preference jiných aktérů. Nye zmiňuje racionální a neracionální způsoby přesvědčování, ale už je nedoplňuje o důvody, proč by změna způsobená těmito faktory měla být považována za účinek moci nebo jak přesně funguje.¹⁴ V jisté fázi také slučuje neslučitelné. Racionální způsoby tvoří základní definici samotného pojmu soft power, oproti tomu neracionální, do kterých řadí propagandu, manipulaci nebo ideologii, do základního konceptu nezapadají a i přesto je v jedné fázi zmiňuje. V tomto případě podrývá koncept soft power jako měkké síly, kterou popisuje jako sílu “pozitivní”.

Z Nyeovy teorie také není přesně jasné, kdo koho formuje. Na jedné straně tvrdí, že se aktér musí přizpůsobit preferencím voliče, aby dosáhl zalíbení, ale na straně druhé popisuje, že aktér měkkou silou formuje a mění preference voliče tak, aby byly v souladu s jeho cíli. “*Obecně se zdá, že v přístupu Nye k měkké moci existuje určitá nevyřešená dvojznačnost.*”¹⁵

Dalším problémem je fakt, že Nye zachází se státními aktéry jako s jednotlivci, kteří mají rozhodovací pravomoci (lidé), “*argument, že státy mohou být přitahovány a svedeny politikami jiného státu, stejně jako jsou milenci svedeni svými partnery, není přesvědčivý.*”¹⁶ Zde dochází ke zjednodušení, které prohlubuje nepřesnost konceptu.

Jak Christopher Layne zmiňuje v kapitole The unbearable lightness of soft power: “*Původní definice měkké síly se zaměřila na atraktivní sílu státní kultury a hodnot a výslovně uvedla, že*

---

¹³ BAUMANN, Peter, & CRAMER, Gisela. "Power, Soft or Deep? An Attempt at Constructive Criticism." *Las Torres de Lucca. International Journal of Political Philosophy*, 6.10. 2017 (online), str. 186

¹⁴ Tamtéž, str. 189

¹⁵ Tamtéž, str. 197

¹⁶ PARMAR, Inderjeet, & COX, Michael. *Soft Power and US Foreign Policy: Theoretical, Historical and Contemporary Perspectives*, 2010, str. 53

měkká síla vylučuje jak nátlak, tak i podněcování. Je však jasné, že měkká síla v této původní podobě nikdy neexistovala.”¹⁷

Přestože má koncept jisté nedostatky, které jsou právem napadány a doplňovány, je koncept soft power velmi zajímavý na prozkoumání v kontextu konkrétního konfliktu. Cílem práce bude samostatně nedokonalý koncept soft power doplnit o další koncepty a dokázat jeho existenci a přítomnost na zkoumaném případě.

2. 5. Sharp power

Nový pojem, který změnil pohled na použití ruské propagandy a ovlivňování, upřesnil pojmenování skupiny charakteristik, které dříve nepřesně spadaly pod koncept soft power. Pojem Sharp power, neboli “ostrá síla” se poprvé objevil v článku z roku 2017 *The Meaning of Sharp Power: How Authoritarian States Project Influence* autorů Jessicy Ludwig a Christophera Walkera. Zjednodušeně lze sharp power definovat ve vztahu k soft power, jako její agresivní verzi. Obě síly primárně pracují s informacemi, rozdílný je záměr, s jakým s informacemi nakládají. Zatímco soft power šíří pozitivní sdělení a pravdivý základ, cílem sharp power je manipulace, tvorba nejistoty u aktérů mezinárodního prostředí a podryvání systému na základě lží a dezinformací.¹⁸ Sharp power je spojena s autoritářskými státy, ačkoliv tomu tak nemusí vždy zpravidla být, ve většině případů “ostrá síla” působí jako nástroj ke změně obrazu demokracie a k jejímu znehodnocení. Dle ideologie daného státu tedy dokážeme předpokládat smysl, s jakým je jeho úsilí aplikováno, umožňuje omezovat svobodné projevy, narušovat politické prostředí v demokraciích a zároveň chránit vlastní domácí prostředí před demokratickými výzvami přicházejícími ze zahraničí.¹⁹

Měkká síla je oproti tomu založena na přitažlivosti kultury, politických ideálů, politik dané země a na nezávislé občanské společnosti, zatímco sharp power se všechny tyto hodnoty snaží rozptýlit.²⁰ Hlavním cílem není zvítězit nad druhým, cílem je degradace hodnot demokracie a integrace nezávislých institucí. Vůči těmto snahám jsou nejvíce zranitelné země střední a východní Evropy,

---

¹⁷ Tamtéž, str. 71

¹⁸ NYČ, Tomáš. Sharp Power – nový druh síly v mezinárodních vztazích? Ústav mezinárodních vztahů Praha. 16.1. 2020 (online)

¹⁹ WALKER, Christopher. “What Is ‘Sharp Power’?” *Journal of Democracy* 29, no. 3, 2018 (online), str. 17

²⁰ WALKER, Christopher, LUDWIG, Jessica. The Meaning of Sharp Power: How Authoritarian States Project Influence. *Foreign Affairs*. 16.11. 2017 (online)

patřící do bývalého východního bloku. Jedná se o země, které ještě stále nejsou pevně hodnotově ukotveny a proto jejich obyvatelstvo může být náchylnější vůči těmto pokusům o destabilizaci a manipulaci.²¹ Cílů, na které se “ostrá síla” zaměřuje, je hned několik, může se jednat o zásah do kultury, médií, akademické sféry nebo vydavatelství, může také fungovat prostřednictvím moderních forem cenzury, donucení k autocenzuře, využívání trollů nebo automatizovaných účtů,²² které jsou naprogramovány tak, aby šířily falešný diskurz v komentářích nebo v debatách pod nežádoucími články a příspěvky.

Ačkoliv je pojem “sharp power” přesný v definování jednotlivých zdrojů a nástrojů autoritářské moci, je nedostatečný ve své předpojatosti s jakou definuje dichotomii světa na “dobrý západ” a “zlý východ”, kdy nástroje sharp power připisuje pouze autoritářským státům východu.

Konkrétním případům ruské sharp power věnuji v práci samostatnou kapitolu.

2. 6. Manipulace, dezinformace, cenzura, propaganda

Pojem “sharp power” je spojený s autoritářskými režimy jako je Rusko nebo Čína. Můžeme tvrdit, že v oblasti informací, médií a vysílání mají tyto dvě země velmi vyvinuté kontrolní prostředky a snaží se zachytit každou nevhodící se informaci, která by mohla zemi negativně prezentovat a případně řádně potrestat toho, kdo se o narušení ruského ideálu snaží.

V Rusku panuje až paranoidní představa o západním vlivu, který se snaží narušit nebo dokonce zničit ruské hodnoty, kulturu a politiku. Prezident Vladimir Putin tedy vystupuje jako ochránce těchto ruských hodnot, který brání ruský lid před nepřátelskými vlivy. K ochraně tak velké země a systému je zapotřebí nejen velkého úsilí, ale také nejrůznějších prostředků, které “ostrou sílu” podporují a zdokonalují a které mají v Rusku silné kořeny už z dob Sovětského svazu, kdy byl v rámci Komunistické strany založen Odbor pro agitaci a propagandu, který hrál významnou roli v ovlivňování domácího obyvatelstva.²³

---

²¹ WALKER, Christopher, LUDWIG, Jessica, KALATHIL, Shanthi. Forget Hearts and Minds: Soft power is out; sharp power is in. Here's how to win the new influence wars. *Foreign Policy*. 14. 9. 2018 (online)

²² WALKER, Christopher. “What Is ‘Sharp Power’?” *Journal of Democracy* 29, no. 3, 2018 (online), str. 13

²³ FALTOVÁ, Miriam. Ruská propaganda v českých médiích. Praha, 2017. 127 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce PhDr. Michael Romancov, Ph.D., str. 30

I přesto, že dochází k rovné spolupráci Ruska a evropských států, která začala ihned v roce 1991 po rozpadu SSSR, západní mocnosti ani NATO nepovažují Ruskou federaci za skutečného spojence, protože je vnímána spíše jako protivník.²⁴ Domácí i zahraniční politika Ruska je založena na lžích, mýtech a zmatení. Mnoho propagandistických webů je nazýváno jako “alternativní”, to je ale pouze krycí jméno pro “proruský, konspiračně teoretický a protizápadní”. Články, které dehonestují prezidenta Putina nejsou publikovány vůbec.²⁵ Ruské dezinformační techniky jsou v některých případech velmi sofistikované a je těžké je odhalit. Jsou navrženy tak, aby manipulovaly s pocity konzumenta a proto mohou cílit i na vzdělané lidi, kteří nejsou příznivci politiky Kremlu.²⁶

Internet a platformy jako YouTube, Facebook nebo Twitter jsou vhodným prostředím pro působení propagandy a cenzury z několika důvodů. Online prostředí není efektivně kontrolováno, ačkoliv na území Ruska působí několik desítek novinářů a projektů, kteří se odhalování propagandy věnují, včetně ukrajinského projektu Stop Fake nebo twitterového účtu EuvsDisinfo.²⁷ Ruská dezinformační síť je natolik silná, že stále s převahou vítězí a nadále dokáže formovat a manipulovat názory velkého množství lidí nejen v Rusku, ale i ve světě.

Paradoxem je fakt, že Ruská federace v Úmluvě o informační bezpečnosti z roku 2011 zmiňuje pojem dezinformace jako jednu z hlavních hrozeb pro mezinárodní mír a bezpečnost v informačním prostoru: *“manipulace toku informací v informačním prostoru jiných vlád, dezinformace nebo utajování informací s cílem nepříznivě ovlivnit psychologický nebo duševní stav společnosti nebo narušit tradiční kulturní, morální, etické a estetické hodnoty“* a definuje pojem informační války jako *„konflikt mezi dvěma nebo více státy v informačním prostoru s cílem způsobit poškození informačních systémů“* (např. kybernetické útoky), který dále zahrnuje *„provádění masových psychologických kampaní proti obyvatelstvu státu za účelem destabilizace společnosti a vlády; a také nutí stát, aby činil rozhodnutí v zájmu svých oponentů“*²⁸ Na tomto příkladu můžeme jasně

---

²⁴ LUKIN, Alexander. “What the Kremlin Is Thinking: Putin's Vision for Eurasia.” *Foreign Affairs*, vol. 93, no. 4, 2014, str. 87

²⁵ ARO, J. The cyberspace war: propaganda and trolling as warfare tools. *European View* 15, 121–132 (2016), str. 125

²⁶ Tamtéž, str. 127

²⁷ Tamtéž, str. 128

²⁸ Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation (MFA RF). (2011): Convention on International Information Security, (online)

vidět, že Rusko se navenek snaží prezentovat stejně jako každý jiný demokratický stát, který brání svou suverenitu. Prostředky, které Ruská federace k této své údajné obraně používá, jsou však přesně takovou hrozbou nejen pro sousední státy, ale pro celý svět.

Nástroje ruské sharp power tedy slouží především k šíření propagandistického diskursu, který má za cíl podat “pravdivé informace” domácím i zahraničnímu obyvatelstvu o událostech, které byly Západem cíleně zformovány za účelem napadení ruské suverenity. Mezi tyto nástroje můžeme zařadit nepřímé šíření státní ruské propagandy do západních médií, stejně jako jejich přebírání ruskými oligarchy, získávání vlivu nad sociálními sítěmi a podpora proruských zahraničních webů, aktivní přítomnost blogerů a takzvaných trollů v diskuzních fórech, financování západních politiků a politických stran, aktivace agentů v zahraničí a rozšiřování přímé oficiální státní propagandy skrze cizojazyčné internetové, mediální a televizní kanály.²⁹ Tento poslední bod bude pro tuto práci zásadní a bude se mu detailně věnovat v kapitole o zpravodajské televizní síti RT.

Cíle ruské propagandy můžeme rozčlenit do čtyř směrů. Prvním z nich je poskytnutí alternativního (tedy proruského) zpravodajství co nejširšímu publiku, dalším cílem je sjednocení proruských politiků v Evropě, třetím cílem je posílení domácí propagandy za účelem potlačení mediální a politické opozice, případně cenzurovat jejich prohlášení a poslední cíl můžeme charakterizovat jako posílení ruské alternativy v blízkém zahraničí pomocí církve nebo proruských nevládních organizací.³⁰

---

²⁹ FALTOVÁ, Miriam. Ruská propaganda v českých médiích. Praha, 2017. 127 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce PhDr. Michael Romancov, Ph.D., str. 30

³⁰ Tamtéž, str. 33

3. Putinovské Rusko a sharp power

Sharp power stejně jako soft power je součástí ruské politiky již po několik staletí. Fungování Sovětského svazu bylo mimo jiné postaveno na komunistické ideologii, propagandě a dezinformacích stejně jako na nátlaku, represích a vojenských akcích. Informace byly považovány za velmi hodnotnou zbraň již za vlády Josifa Stalina, který údajně pronesl větu *“Nápady jsou mnohem silnější než zbraně. Nenecháme naše lidi mít zbraně. Proč bychom jim měli nechat nápady?”*³¹ Hodnotu informací si tedy nejen ruští vládcí plně uvědomují, stejně jako Vladimir Putin, který se ve funkci prezidenta Ruské federace nachází již 17 let.

Rusko citelně trpí prohrou ve studené válce, a jeho činy vycházejí právě z nevyřešených křivd a traumat 20.století. V novém multipolárně uspořádaném světě Rusko nemá své jasně vymezené místo, nezastává roli spojence ani jasného nepřítele a není přesně jasné, jakým směrem se chce vydat. Ruská domácí i zahraniční politika tedy vychází z předpokladu, že Rusko není mezinárodně dostatečně oceňováno, ačkoliv zdánlivě působí jako demokratický stát. V zemi každé čtyři roky probíhají volby, funguje soukromé vlastnictví a také zde existují instituce nestátních organizací, které napomáhají rozvoji občanské společnosti.³² Podíváme-li se však na tyto aspekty podrobněji, zjistíme, že neziskové organizace patří pod správu Kremlu, opozice podporuje vládu a většina statků, které spadají do soukromého vlastnictví, patří osobám napojeným na Vladimira Putina. Rusko tedy staví svou zahraniční politiku na iluzi a své techniky považuje za stejně platné jako ty demokratické.

Řadíme-li Rusko mezi autoritářské státy, které vykonávají kontrolu nad svým obyvatelstvem, potlačují liberalizaci a omezují vznik nezávislých institucí, které by se mohly podílet na řízení státu, považujeme jeho sílu za ostrou, nikoliv za měkkou, jak popisuje Joseph Nye. Ruská mezinárodní televizní a rozhlasová vysílání nebo ruskou populární hudbu můžeme zařadit do prostředků měkké síly, avšak diskurz, který tato média nastolují a cíle, kterých má být dosaženo, zařazuje spíše mezi

---

³¹ WALKER, Christopher. “What Is ‘Sharp Power’?” *Journal of Democracy* 29, no. 3, 2018 (online), str. 10

³² POMERANTSEV, Peter. Nic není pravda a všechno je možné: surreálné srdce nového Ruska. Praha: Dokořán, 2016, str. 51

sharp power. Ačkoliv ruský výklad definuje soft power jako “*soubor nástrojů pro nepřímé nátlaky*,”³³ podle našeho výzkumu zapadá spíše do konceptu sharp power.

Sharp power, jak tuto “sílu” budeme nazývat v této práci, můžeme v Rusku za vlády Vladimira Putina sledovat již od jeho nástupu v roce 2000, kdy se Rusko devět let po rozpadu SSSR nacházelo v krizi zahraničních vztahů i v krizi národní identity, kdy se potýkalo s vysokou nezaměstnaností a chudobou a kdy hledalo jiný směr pro své budoucí fungování, pro které měla být postava Vladimira Putina klíčová.³⁴ Soft power, jak je popisována Josephem Nyem, byla pro ruské představitele západním vynálezem, který byl v zemi vnímán negativně, jako narušování ruských hodnot a cílené poškozování ruského obrazu nejen doma, ale i v zahraničí. Ruská soft power proto není a ani nechce být klasickou “soft power”, jak ji známe z definice Josepha Nye, ale spíše sharp power, jak je popsána v kapitole výše.

Vladimir Putin a kremelská politika používají pro svou “soft power” kombinaci sovětských technik a technologií 21. století, aby docílili vytvoření objektivního obrazu země a zlepšili informační podporu zahraniční politiky.³⁵ Tato “moc” je zcela podřízena ruskému státu a jejím cílem není atraktivita nebo zaujetí, jak líčí Nye, ale vliv.

Mezi nástroje ruské soft power můžeme zařadit média, která jsou z 95% pod státní kontrolou,³⁶ dále tzv. GONGO's (government-organized nongovernmental organization), které mají nahrazovat nestátní organizace a vytvářet tak iluzi demokratického fungování státu a vládní organizace, které s ruskou vládou spolupracují a pomáhají ovlivňovat zahraniční politiku. Prezident Putin ve svém článku v Moskevských novinách z roku 2012 vysvětlil nástroje soft power odlišně a zařadil mezi ně namísto médií vliv univerzit a nevládních organizací,³⁷ které ale v zemi chybí. Tyto jednotlivé

---

³³ SHAKIROV, Oleg. Russian Soft Power Under Construction. E-international Relations.14. 2. 2013, , 1-7 Dostupné z: <https://www.e-ir.info/2013/02/14/russian-soft-power-under-construction/> (online), str. 2

³⁴ FALTOVÁ, Miriam. Ruská propaganda v českých médiích. Praha, 2017. 127 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce PhDr. Michael Romancov, Ph.D., str. 24

³⁵ SHAKIROV, Oleg. Russian Soft Power Under Construction. E-international Relations.14. 2. 2013, , 1-7 Dostupné z: <https://www.e-ir.info/2013/02/14/russian-soft-power-under-construction/> (online), str. 4

³⁶ FALTOVÁ, Miriam. Ruská propaganda v českých médiích. Praha, 2017. 127 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce PhDr. Michael Romancov, Ph.D., str. 24

³⁷ DOLINSKIY, Alexey. How Moscow understands soft power. In: Russia Direct (online). 21.6.2013 . Dostupné z: <https://russia-direct.org/analysis/how-moscow-understands-soft-power>

nástroje můžeme zařadit mezi soft power, jejich techniky a způsoby, kterým šíří informace jsou však přesným příkladem sharp power a napomáhají šířit dezinformace, propagandu a formovat tak mínění domácích i zahraničních obyvatel.

3. 1. Ruská propaganda a dezinformace

Abychom lépe pochopili jednotlivé nástroje sharp power, propagandu a dezinformaci, je nezbytná jejich obecná definice.

Propaganda je úmyslné šíření informací, mezi něž řadíme fakta vytržená z kontextu, argumenty, polopравdy nebo lži s cílem ovlivnit veřejné mínění³⁸ a která posiluje již existující trendy a víru.

Dezinformace můžeme řadit mezi nástroje propagandy, jedná se o úmyslně zkreslenou nebo nesprávnou informaci, kterou původce cíleně směřuje na adresáta s cílem ovlivnit jeho aktivity nebo názory.³⁹

Ruská politika používá kombinaci obojího, cíleně formuje prostředky na míru zahraniční politice a vhodně upravené na domácí obyvatelstvo. Liší se i informační prostředky zacílené na konkrétní země, jiné dezinformace a propagandistické techniky budou použity na blízké zahraničí jako je Ukrajina, Pobaltí nebo středoasijské státy, kde hraje roli vliv ruských politických stran, početné menšiny ruských obyvatel a prolínání ruské kultury, a jiné na západní státy Evropy a USA. Je jisté, že značná míra propagandistických a dezinformačních snah v Rusku působí neustále, s eskalací rusko-ukrajinského konfliktu v roce 2014 šlo však o nejintenzivnější propagandu za posledních 70 let.⁴⁰

Hlavním cílem ruské propagandy je odhalit plánovanou kampaň západu, který se snaží Rusko zdiskreditovat, a ukázat “pravé Rusko”. Jak ve své knize *Putin's propaganda machine* uvádí Marcel

---

³⁸ SMITH, B. Lannes. "Propaganda." *Encyclopedia Britannica*, March 20, 2020. <https://www.britannica.com/topic/propaganda>.

³⁹ KIURCHEVA, OIha. Fenomén hybridní informační války a obraz anexe Krymu v ruských médiích působících na území Německa. Brno, 2019 Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Petra Kuchyňková (online), str. 29

⁴⁰ HERPEN, Marcel van. *Putin's propaganda machine: soft power and Russian foreign policy*. Lanham: Rowman & Littlefield, 2015., str. 1

H. Van Herpen, Rusko využívá tři komponenty soft power, mimesis, invention a rollback,⁴¹ které ale v některých případech spadají přesně do definice sharp power. Jako “mimesis” rozumí kopírování a řadí sem instituce jako je Russian Culture nebo Science Centers, které mají kanceláře v 39 zemích světa.⁴² V tomto případě můžeme mluvit o příkladové ukázce soft power. Druhým komponentem je “invention” neboli vynález, jedná se o najímání západních firem, které napomáhají vylepšovat obraz Ruska v zahraničí. Takovou je například PR agentura Ketchum, která spolupracuje s Kremlem a vytváří “informace na míru”, získává prostor v západních médiích pro vyjádření ruských představitelů a zasazuje se o to, aby se tyto informace dostaly k předem vytipovanému publiku. Příkladem třetího komponentu, který autor nazývá “rollback” je změna zákona o ruských nevládních organizacích, jako je UNICEF, Červený kříž nebo USAID, z roku 2011, která jejich aktivitu kriminalizuje a činí z nich irelevantní aktéry. U druhého a třetího komponentu můžeme sledovat cílený a vynucený nátlak, který má za cíl úmyslně formovat informace tak, aby zakrylo reálné dění v zemi. Můžeme tedy tvrdit, že se jedná o příklady ruské sharp power.

Ruskou propagandu můžeme najít téměř v každém odvětví, protože je na ni v zemi kladen velký důraz, ze státního rozpočtu jsou na ni vynakládány vysoké částky a můžeme ji považovat za jeden z hlavních pilířů současného ruského politického systému.⁴³ Mezi hlavní zdroje můžeme řadit mezinárodní ruské semináře a fóra, západní noviny vlastněné ruskými oligarchy, webové stránky ovládané státem, západní politické strany financované Kremlem, ruskou pravoslavnou církev nebo trollí farmy, jejichž zaměstnanci v 12hodinových směnách pracují na vyvracení negativních informací o Rusku nebo o prezidentovi Putinovi tím, že komentují dané články, nastolují pozitivní ruský diskurz a nebo slovně napadají účastníky diskuze, kteří slovně poškozují ruskou stranu. Zdrojem, který je důležitý pro tuto práci, jsou televizní kanály vysílající v zahraničí, které přímo i nepřímo ovlivňují veřejné mínění a jsou hlavními iniciátory ruské propagandy s největším dosahem.

Všechny výše zmíněné nástroje ruské propagandy způsobují chaos a zmatení a jejich cílem je negativní informace vyvrátit, odmítnout, zkreslit nebo zcela rozptýlit. V kontextu informovanosti průměrného obyvatele Ruska nebo jiné země je potom velmi obtížné rozlišit mezi pravdivou, zkreslenou nebo lživou informací.

---

⁴¹ Tamtéž, str. 33

⁴² Tamtéž, str. 35

⁴³ WILSON, Andrew. Four Types of Russian Propaganda. ASPEN Review (online). 2015(4) Dostupné z: <https://www.aspen.review/article/2017/four-types-of-russian-propaganda/>

3. 2. Vliv Vladimira Putina

Vladimir Putin je velmi kontroverzní postavou ruské i zahraniční politiky. Ve vrcholné politice se nachází již 21 let, zastávajíc nejvyšší politické funkce. Putin se stal symbolem globálního světa a neodmyslitelně patří k moderní historii Ruské federace. Může se zdát, že Rusko je Putin a Putin je Rusko, dva provázané celky, které už samostatně, jeden bez druhého, nemohou fungovat. Ačkoliv jeho popularita spíše klesá, především po událostech z roku 2014, představuje pro Rusko symbol jistoty a je považován za autoritu, která je většinou obyvatel všeobecně přijímaná a respektována a je osobou, která může Rusko povznést a ochránit před vlivy Západu. Putin se staví do role ochránce ruských hodnot, kultury a především ruských obyvatel žijících v Rusku, ale i mimo něj.

Putinova politická historie je velmi pestrá a obsáhlá, v této práci pro její detailní popis není prostor, můžeme však pozorovat, že jeho působení v KGB a práce pro Sovětský svaz, zformovaly ruského prezidenta natolik, že se jeho chování a prosazování určitých technik propisuje do stylu jeho vládnutí. Prvním faktorem, který nám může mnohé napovědět je způsob, jakým se již 21 let drží u moci. Klade důraz na své soukromí, takže o Putinovi není známo nic detailnějšího a vnímáme ho “pouze” jako politika a prezidenta důležité světové mocnosti. To z něj také činí velmi nepředvídatelného aktéra, který o sobě téměř nic neprozradí, a proto si zbytek světa může jen domýšlet, za kterými ruskými počiny stojí samotný prezident a jaké jsou jeho strategie. Jak píše Mark Galeotti v knize Musíme si promluvit o Putinovi: *“Pokud budeme nadále věřit tomu, že je Putin strategický génius, budeme hledat geniální plán i v chaosu, přestože žádný plán ve skutečnosti neexistuje.”*⁴⁴

Netají se také názorem, že rozpad SSSR považuje za největší katastrofu 20. století a usiluje o znovuoobnovení ruské nadvlády. Ihned po svém nástupu v roce 2000 začal tento plán realizovat a ovládl místní televizní vysílání. Tvrdil, že televize *“nesmí být nudná”*, protože jde o syntézu *“sovětské kontroly a západní zábavy.”*⁴⁵ Fascinaci Sovětským svazem můžeme sledovat v krocích, které činí při vládnutí a také v propagandě, kterou aplikuje skrze politiku Kremlu, a která se svými způsoby velmi podobá propagandě sovětského typu. Konkrétně například doktrína KGB s názvem *“aktivní opatření”*, která kromě propagandy zahrnovala také dezinformace, politické represe a

---

⁴⁴ GALEOTTI, Mark. Musíme si promluvit o Putinovi, aneb, Jak se Západ mýlí v nebezpečném vládcu Ruska. Praha: Paseka, 2019, str. 29

⁴⁵ POMERANTSEV, Peter. Nic není pravda a všechno je možné: surreálné srdce nového Ruska. Praha: Dokořán, 2016, str. 13

podvracení s cílem oslabit Západ.⁴⁶ Oslabení Západu dnes není jediným cílem ruské propagandy, funguje také jako krytí pro ruské domácí techniky, které nekorespondují s demokratickým fungováním země, pro zásahy vůči blízkému zahraničí, pro represe novinářů nebo opozičních aktivistů a jejich alternativních názorů. Kreml je připraven odvrátit jakoukoliv hrozbu namířenou proti Rusku, otázkou je, zda se mu to daří a zda je aplikovaná propaganda veřejně uvěřitelná.

3. 2. 1. Putin a Ukrajina

Pro tuto práci je také velmi důležité zaměřit se na individuální postoj Vladimira Putina vůči Ukrajině a vysvětlit jeho tvrzení a diskurz, který vytváří. Budeme tak moci lépe pochopit význam jednotlivých kroků v kontextu ruské anexe Krymu. Koncepty popsané výše ukazují motivace Kremlu, tedy Vladimira Putina, a dlouhodobé politické a ideologické směřování Ruské federace. Způsob, jakým se ruský prezident vyjadřuje o Ukrajině, místním obyvatelstvu a její historii ukazuje, jak moc je přesvědčen o správnosti svých činů a staví svou osobu, a celé Rusko, do role spasitele.

Již v historii byla samostatnost Ukrajiny otázkou a ruská nadřazenost představovala značný problém. Ukrajinština byla považována za ruský dialekt, nikoliv za samostatný jazyk, ukrajinští obyvatelé byli spíše mladšími bratry než rovnými partnery ruského obyvatelstva a hranice státu se časem proměňovaly v závislosti na potřeby ruského souseda. Po rozpadu Sovětského svazu si Rusko vytvořilo ideu o výlučném právu na některá území v návaznosti na koncept “blízkého zahraničí” neboli “legitimní sféru vlivu,”⁴⁷ kam patří území pobaltských států nebo právě Ukrajiny. Tento koncept nemusí být přijímán nutně negativně, v případě Ukrajiny jde opravdu o stát, který je s Ruskem spjatý jak historicky, tak kulturně a velmi znatelně i geopoliticky, proto jistá spolupráce může být přínosná pro obě strany, například vytvoření celní nebo obchodní unie postsovětských států nebo států střední Asie by mohla být velmi přínosným krokem a Rusko by konkrétně v druhém případě Ukrajinu potřebovalo jako svého spojence pro posílení slovanského ducha unie.

Problematický je také diskurz, který Putin nastoluje, když se o těchto územích vyjadřuje. Příkladem může být ne až tak samo o sobě problematické tvrzení, *“že s rozpadem SSSR se přes noc miliony lidí staly etnickými menšinami v bývalých republikách Unie a obyvatelé Krymu byli předáni*

---

⁴⁶ SNEGOYAYA, Maria. Putin's Information Warfare In Ukraine: Soviet Origins Of Russia's Hybrid Warfare. Report. Institute for the Study of War, 2015. 1-28, str. 14

⁴⁷ SAZANOV, Vladimir, MÖLDER, Holger, MÜÜR, Kristiina et al. Russian Information Campaign against the Ukrainian State and Defence Forces. In: NATO Strategic Communications Centre of Excellence (online). February 2017, str. 35

[Ukrajíně] jako pytel brambor.“⁴⁸ Takový projev se na první pohled nemusí zdát až tak extrémní, protože co do počtu obyvatel je ruská menšina vlastně většinou, nic to ale nemění na faktu, že ačkoliv Ukrajina spadala pod sovětskou sféru vlivu, území stále fakticky náleželo Ukrajině, nikoliv k Rusku, tedy z faktického hlediska se pro místní obyvatelstvo tolik neměnilo. Rusko však svým přehnaným zasahováním nerespektuje státní suverenitu Ukrajiny a překračuje hranice, které jsou na mezinárodním poli neakceptovatelné. Druhým příkladem může být velmi problematické tvrzení ruského prezidenta, že *“Ukrajina není ani žádný stát, ale pouze jakýsi slepenec území a obyvatel,”*⁴⁹ protože Ukrajinu a Rusko považuje za jeden národ, tím také neprávem přispívá k legitimizaci svých kroků proti Krymu. Zároveň nesmíme zapomínat na křivdu, kterou ruská politika žije a na to, že považuje své postavení na mezinárodní sféře za nespravedlivé. Prezident v březnu roku 2014 prohlásil, že Rusové jsou *“jeden z největších a možná největší rozdělený národ na světě.”*⁵⁰ To Rusku sice nedává výlučné právo na násilné připojení cizího území, přihlédneme-li ale ke kosovskému precedentu, který Putin také využívá ve svůj prospěch, pracujeme s argumentem, kdy *“právo na sebeurčení má převahu nad udržením teritoriální integrity země.”*⁵¹

Území krymského poloostrova má v kontextu ruské sféry vlivu ještě jednu speciální roli. Ačkoliv geograficky nemá s Ruskem žádnou hranici, je považováno za *“kolébku ruské civilizace”*⁵² v návaznosti na křest svatého Vladimira, který se zde údajně odehrál. To z poloostrova činí území, které má pro Rusko nevyčíslitelnou kulturní a historickou hodnotu, což zároveň může působit jako legitimní důvod pro jeho připojení k Rusku.

3. 2. 2. Koncept Novorusko

Ruská propaganda má své kořeny již v sovětské historii a v současné politice Kremlu můžeme sledovat určité podobnosti a odkazy na tuto skutečnost. Prezident Putin velmi často používá historické události, aby obhájl nebo vysvětlil své politické postupy, které často naznačují, že z historického hlediska má Rusko nárok na jakékoliv území bývalého SSSR a při událostech anexe Krymu tomu nebylo jinak.

---

⁴⁸ ALLISON, ROY. "Russian 'deniable' Intervention in Ukraine: How and Why Russia Broke the Rules." *International Affairs*, Volume 90, Issue 6 (2014), str. 1286

⁴⁹ ŠÍR, Jan. *Ruská agrese proti Ukrajině*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2017, str. 90

⁵⁰ Tamtéž, str. 87

⁵¹ Tamtéž

⁵² Tamtéž, str. 88

Pro naši práci je zajímavý pojem Novorossia, neboli Novorusko, který se začal objevovat v proslovech Vladimira Putina v roce 2014, měsíc po samotné anexi poloostrova. Pojem pochází z doby carského Ruska a vyhrazuje si vlastnické právo na osm oblastí Jihovýchodní Ukrajiny, které právě v této historické éře patřily k carskému Rusku. Řadí sem Doněcko, Luhansko, Charkovsko a oblast Dněpropetrovskou, Záporožskou, Chersonskou, Nikolajevskou a Oděskou, s plánem tyto oblasti následně přeměnit v ruský protektorát.⁵³ Území, která si Rusko v roce 2014 začalo nárokovat, opravdu patřila k ruskému carství až do roku 1920, kdy byly přiřčeny k území Ukrajiny. Zde je ale ten moment, který nevratně činí z oblastí Jihovýchodní Ukrajiny území ukrajinské, nikoliv ruské, a pojem Novoruska tedy není nijak platný, ani z historického hlediska. Tento postup je považován za takzvaný “plán B”. Ideálním scénářem, “plánem A”, bylo vyvolání občanské války na Ukrajině, která by zastínila vojenské zásahy na Krymu. Vzhledem k vývoji událostí, kterým se práce detailně věnuje v další kapitole, musela ruská strana přejít na “plán B,” tedy na využití konceptu Novorusko.⁵⁴

Definovaný pojem Novorusko nezahrnuje území krymského poloostrova. Spor o toto území má samostatné historické odůvodnění. Území Krymu patřilo pod správu SSSR až do 19. února 1954, kdy bylo u příležitosti 300. výročí znovusjednocení Ukrajiny a Ruska⁵⁵ darováno Ukrajině tehdejšímu vůdcem Svazu Nikitou Chruščovem. Vystávají otázky, z jakého důvodu se dobrovolně vzdal tohoto strategického území, a literatura pracuje se dvěma možnostmi. První možnost pracuje s geografickým umístěním poloostrova, který s Ruskem nemá žádnou faktickou hranici. Toto vysvětlení se může zdát jako velmi jednoduché a nerealistické, protože Rusko se svého území běžně nevzdává. Druhá možnost se týká Chruščovova osobního vztahu k této oblasti a politickým elitám, které pomáhaly formovat jeho kariéru. Můžeme tedy předpokládat, že krokem, který učinil, chtěl uspokojit tamější elity a své přátele.⁵⁶ Oba koncepty ale můžeme považovat spíše za zajímavou spekulaci než za reálné důvody k předání Krymu, vzhledem k taktikám a promyšlenosti jednotlivých politických kroků. Jelikož je Krym pokládán za neodmyslitelnou součást Ruska, je jeho připojení z roku 1954, i přes veškeré formální kroky, považováno ruskou stranou za neplatné a

---

⁵³ Tamtéž, str. 122

⁵⁴ Tamtéž, str. 119

⁵⁵ SYRUČEK, Milan. Rusko-ukrajinské vztahy: mýty a skutečnost, 2015, str. 29

⁵⁶ YEKELCHYK, Serhy. The conflict in Ukraine: what everyone needs to know. New York: Oxford University Press, 2015, str. 122

anexe byla z ruského pohledu krokem k nápravě této historické nespravedlnosti.⁵⁷ Existují záznamy, ve kterých ruský prezident mluví o údajném slibu ze strany Západu o navrácení Krymu Rusku⁵⁸, nic takového ani tomu podobného však nebylo nalezeno, a proto se z našeho hlediska jedná pouze o další z dezinformací, které Putin sdílí se širokou veřejností, aby nastolil diskurz legitimního připojení.

3. 2. 3. Koncept Ruský svět

Koncept Ruskiiy Mir, neboli Ruský svět, je vyústěním budování státní filozofie na minulosti, inspirované slávou a úspěchy Kyjevské Rusi. Čerpá do jisté míry také z historického diskurzu, nicméně jeho hlavním zdrojem je etnická předurčenost ruských národů. Jedná se o koncept soft power, aplikovaný vůči sousedním státům, tedy i Ukrajině, z let 2006 a 2007,⁵⁹ který byl pro účely ospravedlnění rusko-ukrajinského konfliktu obnoven. Pilířem se zde stává ruská kultura a ruský jazyk, který používá několik desítek milionů lidí na světě, a který přesahuje samotné Rusko. Ruský jazyk se tedy, dle tohoto konceptu, nemůže stát nástrojem “*nenávisti nebo nepřátelství, xenofobie nebo izolacionismu*”⁶⁰ z důvodu, že je společným dědictvím mnoha národů, skrze nějž je utvářena jejich kulturní identita.

Tento koncept můžeme řadit mezi ideologické nástroje ruské politiky, jejichž cílem je sjednocení všech rusky mluvících lidí napříč světem k vytvoření “svazu” nebo “společenství,” které by po ideologické, politické, sociální a informační stránce kopírovalo Sovětský svaz.⁶¹ Ani tento koncept, ale nemůže obstát bez jakéhokoliv ospravedlnění. Ruské expanzivní plány mají silnou nacionální motivaci ochránit všechny Rusy doma i v zahraničí.

Způsob, jakým ruská politika operuje s jednotlivými koncepty, ať už historickými, geografickými nebo etnickými, a k jakým cílům je používá, jsou ukazatelem sharp power, ačkoliv jednotlivé koncepty spadají spíše pod definici soft power. Může se tedy zdát, že ruská politická strategie je

---

⁵⁷ CHARRON, Austin. "Whose Is Crimea? Contested Sovereignty and Regional Identity." *Region* 5, no. 2 (2016), str. 246

⁵⁸ RIEKSTINS, Maris. "PUTIN'S PROPAGANDA." *Foreign Affairs* 93, no. 6 (2014), str. 209

⁵⁹ SAZANOV, Vladimir, MÖLDER, Holger, MÜÜR, Kristiina et al. Russian Information Campaign against the Ukrainian State and Defence Forces. In: NATO Strategic Communications Centre of Excellence (online). February 2017, str. 17

⁶⁰ Tamtéž

⁶¹ Tamtéž, str. 19

postavená na konceptech soft power, ale jejich kombinací s ruskými technikami vytváří prostředí pro sharp power. To je z hlediska bádání dalším důvodem, proč tyto dva teoretické koncepty nemůže, z hlediska ruského diskurzu, nahlížet jeden bez druhého.

4. Russia Today

Televizní síť RT, známá spíše pod svým prvotním názvem Russia Today, je jedním z hlavních nástrojů ruské soft power, která je v zahraničí obecně přijímána. Jak již bylo v práci několikrát zmíněno, tento pojem je velmi těsně provázán s pojmem sharp power, který zde reprezentuje postupy a výstupy, které televize RT produkuje a které tato práce vnímá jako problematické. Ruský stát totiž využívá televizní vysílání jako nástroj k šíření nejen svých myšlenek, nápadů a státní filozofie, ale také k šíření podvodných informací za účelem poškození vytyčeného cíle. Informace, které stanice produkuje, nemohou být považovány za objektivní nejen z důvodů, které práce uvádí níže, ale také proto, že sám výkonný ředitel RT prohlásil, že *“nic jako objektivní zpravodajství neexistuje.”*⁶²

RT vznikla v květnu 2005 na základě prezidentského dekretu, tedy již za vlády prezidenta Putina. Typově se jedná o mezinárodní televizní vysílání, které zprvu fungovalo podobně jako britská BBC, kdy se pouze částečně věnovala domácím zprávám. Styl se časem změnil a RT se typově přiblížila arabské televizní stanici Al-Džazíra a informovala primárně o ruských událostech. Nyní RT funguje zcela jinak, snaží se přinášet “alternativní” zpravodajství, které má zaujmout svou nevěšedností a rozchází se s hlavním zpravodajským proudem.⁶³ Televize poskytuje 24hodinové vysílání primárně v angličtině a ruštině, ale své působení rozšířila i na vysílání v arabštině, němčině a španělštině. Na televizní vysílání je v tak velké zemi jako je Rusko kladen velký důraz, je považována za nástroj, který může sjednocovat, proto je velmi štědře finančně podporována ze strany státu, státních agentur nebo osob napojených na Putina.

Jelikož RT oficiálně spadá pod státní správu a je státem financována, řídí se podle kremelské politiky i její obsah. Roční rozpočet v roce 2015 odpovídal přibližně 230 milionům dolarů, přestože v předchozích letech byla její podpora o 41 % nižší.⁶⁴ Celkový rozpočet vynaložený Kremlem na hromadné sdělovací prostředky přitom činil 1,1 miliardy dolarů, tedy zhruba jedna čtvrtina vynaložených prostředků pokrývá fungování této televizní stanice, to vypovídá mnohé o jejím vlivu doma, ale především v zahraničí. Její obsah je, především po krymských událostech, považován za

---

⁶² POMERANTSEV, Peter. Nic není pravda a všechno je možné: surreálné srdce nového Ruska. Praha: Dokořán, 2016, str. 57

⁶³ DOLINSKIY, Alexey. How Moscow understands soft power. In: Russia Direct (online). 21.6.2013 . Dostupné z: <https://russia-direct.org/analysis/how-moscow-understands-soft-power>

⁶⁴ HERPEN, Marcel van. Putin's propaganda machine: soft power and Russian foreign policy. Lanham: Rowman & Littlefield, 2015., str. 10

silně propagandistický a RT jako celek je na západě vnímaná jako nástroj šíření ruského poselství do světa.⁶⁵ Zajímavostí je, že tato skutečnost neovlivňuje její popularitu, ačkoliv obraz Ruska se po roce 2014 v zahraničí značně zhoršil. Neexistují však přesné statistiky sledovanosti tohoto televizního kanálu, můžeme se tedy jen domnívat, jaká čísla jsou ta správná. Samotná RT se chlubí svou dostupností, nikoliv sledovaností, RT je dostupná skrze kabelovou televizi téměř v každé zemi světa a cílí především na mladší, technologicky zdatnější část publika. O hrubé sledovanosti může vypovídat dosah, který má RT na sociálních sítích. Například na svém oficiálním YouTube kanále má RT 4,2 milionů odběratelů.⁶⁶ Na Twitteru je však odezva nižší, v porovnání s populárním BBC World News účtem, který čítá 31,4 milionů sledujících nebo americká CNN s 53,2 milionem odběratelů, má RT “pouhých” 2,9 milionů odběratelů.⁶⁷ Na Facebooku odebírá stránku RT více než 6 milionů sledujících, oproti 53 milionům sledujících BBC News a 34 milionům sledujících americké CNN.⁶⁸ Vezmeme-li v potaz množství vydaných prostředků na fungování této televizní sítě, její dosah je v porovnání s očekáváními překvapivě nízký. Další otázkou je, kdo RT a její sociální sítě ve skutečnosti sleduje, jedná se samozřejmě o celosvětové publikum, zprávy RT jsou považovány víceméně za relevantní, ale některé studie tvrdí, že RT sleduje pouhých 0,1 % evropského publika.⁶⁹ Opět zde hraje roli vliv ruské soft power a ruské atraktivity, který není pro svět dostatečně atraktivní.

Ačkoliv primárním cílem ruského vysílání není přímá kritika Západu, ale spíše jeho cílené zesměšňování, existují nejrůznější svědectví od bývalých zaměstnanců RT, kteří svou zkušenost hodnotí spíše negativně právě z důvodů zaměření proti USA a západním státům Evropy. Práce v RT je pro mnoho mladých i zkušenějších žurnalistů velmi lákavá, televize má ve světě jméno a nabízí velmi lákavé finanční odměny, které v této branži nejsou samozřejmostí. Jak ale popisuje například bývalá moderátorka RT Liz Wahl: *„Po chvíli práce pro RT se dozvíte, jaké příběhy se managementu líbí a jak se s příběhy vypořádat způsobem, který je pro šéfy příznivý. Dozvíte se, že tyto příběhy musí odpovídat základnímu principu: aby USA a Západ vypadaly špatně. Tím zajistíte, že Rusko*

---

⁶⁵ GALEOTTI, Mark. Musíme si promluvit o Putinovi, aneb, Jak se Západ mýlí v nebezpečném vládcu Ruska. Praha: Paseka, 2019, str. 27

⁶⁶ data získaná z oficiálního YouTube kanálu RT ke dni 21. 3. 2021

⁶⁷ data získaná z oficiálních Twitter účtů BBC World News, CNN a RT ke dni 21. 3. 2021

⁶⁸ data získaná z oficiálního Facebook účtu RT, BBC News a CNN ke dni 21. 3. 2021

⁶⁹ WILSON, Andrew. Four Types of Russian Propaganda. ASPEN Review (online). 2015(4) Dostupné z: <https://www.aspen.review/article/2017/four-types-of-russian-propaganda/>

*bude ve srovnání vypadat lépe.*⁷⁰ Dalším, kdo přichází s úvahou ruského nastavení proti Západu je politoložka Lilia Shevtsova, která tvrdí, že propaganda ruského systému pracuje na principu podobnosti ruských a evropských hodnot, protože Rusko i Evropa patří ke stejné civilizaci, ale používá takový druh informací, kvůli kterým o chvíli později předpokládáme, že Západ je hlavním nepřítelem Ruska.⁷¹ Úloha RT se tedy výrazně změnila z defenzivní na ofenzivní, především po událostech oranžové revoluce a ještě posílila během krymské krize. Například majitel druhého největšího ruského internetového vyhledávače Igor Ašmanov veřejně prohlašuje, že Google a Facebook jsou cíleně namířené proti Rusku.⁷² Jedná se o velmi silné tvrzení, které může být z části založeno na pravdě, přihlédneme-li k informačním technikám, které používá Západ a které se v mnoha případech silně podobají těm ruským, nicméně takto zjednodušené prohlášení od přítele ruského prezidenta a majitele internetového vyhledávače, který zde představuje jistou konkurenci pro Google a který se pyšní svým cílem dosáhnout internetové suverenity a kontrolovat informace, dostávající se k ruským občanům, zní spíše propagandisticky nebo přinejmenším nedůvěryhodně a alibisticky.

Interní fungování RT je také diskutabilní. Velmi podrobné informace přináší Peter Pomerantsev, který ve své knize *Nic není pravda a všechno je možné* popisuje produkční postup, který je zdánlivě nezávislý, postavený na otevřené soutěži, ale ve skutečnosti se jedná o soutěž společností vlastněných šéfy nebo manažery televizních stanic, které přináší různé nápady a na první pohled mezi sebou soutěží, ale nakonec objednávají samy od sebe. Do programu vysílání jsou také pravidelně zahrnuté rozhovory s prezidentem Putinem, který je díky dopředu připraveným otázkám ukazován v tom nejlepším světle, a to napomáhá k jeho přiblížení obyčejnému obyvateli Ruska a vylepšování jeho obrazu. RT pracuje na principu připravenosti, vše je kontrolované a veškeré zprávy musí být předem schválené vedením napojeným na Kreml, proto je jeho role v politickém systému tak důležitá.

---

⁷⁰ ALKER, Christopher, LUDWIG, Jessica. The Meaning of Sharp Power: How Authoritarian States Project Influence. Foreign Affairs. 16. 11. 2017 (online)

⁷¹ SHEVTSOVA, Lilia. "The Authoritarian Resurgence: Forward to the Past in Russia." Journal of Democracy 26, no. 2 (2015), str. 25

⁷² POMERANTSEV, Peter. Tohle není propaganda: válka proti realitě. Praha: Dokořán, 2020, str. 95

5. Parlamentní listy

Ambicí této bakalářské práce není představit celkový pohled na mediální produkci Parlamentních listů a dokázat zda je či není proruský orientovaná. Práce sleduje dvě konkrétní, zahraničně i historicky zajímavé události rusko-ukrajinského konfliktu, které mohou potvrdit či vyvrátit přítomnost ruské sharp power a ukázat její míru právě na těchto dvou vzorcích. Pro komplexní pochopení fungování Parlamentních listů může být výsledek analýzy do určité míry přínosný, ale zcela určitě ne aplikovatelný napříč tématy.

Provozovatelem serveru Parlamentní listy je od roku 2009 společnost OUR MEDIA a. s., přičemž téměř tříčtvrtě podíl vlastní společnost SYNOT INVEST LIMITED podnikatele a bývalého senátora Iva Valenty, jehož vlastnictví je vyšetřováno jako střet zájmů, to však pro tuto práci není zásadní. Mezi další společníky společnosti OUR MEDIA a. s. patří Michal Voráček, Jan Holoubek a Jiří Čermák.⁷³ Vedle Parlamentních listů pod společnost spadá také vysílání regionálních televizí Praha TV, Regionální Televize CZ, Brno TV1 a Nakladatelství Olympia.⁷⁴

Server Parlamentní listy byl podle článku z roku 2017 týdeníku Respekt zařazen jako osmý nejčtenější server při měsíční návštěvnosti přes 800 tisíc.⁷⁵ V březnu 2021 však míra měsíční návštěvnosti přesáhla 5 milionů dle výsledků analytické služby Similarweb.⁷⁶ Můžeme tedy jasně vidět, že dosah tohoto média je velmi velký, narozdíl od jiných webů, které jsou považovány za proruské. Například web ac24 dosáhl v březnu 2021 přibližně půl milionové návštěvnosti⁷⁷ a server Aeronet okolo milionu návštěv.⁷⁸

Je tedy zřejmé, že zpravodajský web Parlamentní listy je u čtenářů poměrně oblíbený a vlivný. Jeho popularita však může pramenit právě z formy, která je pro web velmi osobitá. Články jsou ve většině případů velmi krátké, jedná se spíše o stručné zprávy, které mají za cíl co nejrychleji a

---

⁷³ www.parlamentnilisty.cz

⁷⁴ www.ourmedia.cz

⁷⁵ KUNDRA, Ondřej. JAK FUNGUJÍ PARLAMENTNÍ LISTY: Most na druhý břeh. Respekt (online). 19. 3. 2017, Dostupné z: <https://www.respekt.cz/special/2017/dezinformace/most-na-druhy-breh>

⁷⁶ Data získaná dne 25. 4. 2021 z webu: <https://www.similarweb.com/website/parlamentnilisty.cz/#overview>

⁷⁷ Data získaná dne 25. 4. 2021 z webu: <https://www.similarweb.com/website/ac24.cz/>

⁷⁸ Data získaná dne 25. 4. 2021 z webu: <https://www.similarweb.com/website/aeronet.cz/#overview>

nejstručněji informovat o dané události. A to především o velmi konfliktních, kontroverzních a výrazných událostech, které “víří vody”. Jak také vyplývá z již zmíněného článku Respektu, redakce PL se spíše zaměřuje na kvantitu než na kvalitu svého obsahu. Velká část článků nemá ani hodnotící charakter. Nejedná-li se přímo o rozhovor nebo komentář konkrétní osoby, články mají takzvané “překlápěcí” povahu, do kterého autor článku sám nezasahuje a neprezentuje svůj názor. Je tedy problémem spíše to, jakým článkům a médiím dává web prostor, a které články a informace “překlápí” než to, že funguje jako platforma pro šíření ruské propagandy.

Také šíření dezinformací není tak jednoznačné. V některých případech se zdá, že jde spíše o nepřesnost či chybovost informací v článku než o cílené šíření dezinformací. Autoři jsou totiž vedle politiků také náhodní komentátoři, jejichž věrohodnost nelze ověřit. Tento fakt se propisuje i do stylu článků, které ve většině případů mají vulgární nebo jinak nehodící se titulky, který má za cíl zaujmout právě svou “senzačnost”. Dalším problémem je použitý jazyk. Nejedná-li se o přenesený text z jiného média, který má požadovanou mediální formu, mnohé články z produkce autorů PL obsahují nespisovné a vulgární termíny, pojmy hovorové češtiny a další pro seriózní mediální prostředí nevhodné výrazy.

To, co označuje mnoho expertů jako problém je fakt, že PL fungují jako takzvaný “most” mezi seriózními médii a proruskými weby.⁷⁹ Jedná se opravdu o “jednoduché” médium, jehož stručná forma informovanosti je pro mnoho čtenářů sympatická. Konzumenti, kteří chtějí informace “rychle a hned”, nepátrají po pravdivosti a relevantnosti informací. Miloš Gregor, politolog z Masarykovy univerzity, doplňuje, že PL vytvářejí v mediálním prostředí chaos, který může být vhodným nástrojem k formování čtenářů.⁸⁰

---

⁷⁹ KUNDRA, Ondřej. JAK FUNGUJÍ PARLAMENTNÍ LISTY: Most na druhý břeh. Respekt (online). 19. 3. 2017, Dostupné z: <https://www.respekt.cz/special/2017/dezinformace/most-na-druhy-breh>

⁸⁰ Tamtéž

6. Ukrajinská krize

Poloostrov Krym je oficiální součástí Ukrajiny od prosince roku 1994, kdy došlo k podepsání Budapešťského memoranda prezidenty Ruska, Ukrajiny, USA a britským premiérem. Poloostrov Krym měl navíc od roku 1993 status autonomní republiky, který zanikl anulací ústavy o dva roky později. Tato ústava z roku 1992 dávala mimo jiné Autonomní republice Krym právo vyhlásit nezávislost bez souhlasu kyjevské vlády.⁸¹ Od roku 1998 pro území poloostrova platí stejná ústava jako pro zbytek Ukrajiny a je považováno za její součást.

Přestože je Ukrajina samostatný stát, ruský soused narušuje její suverenitu po celé roky její existence. Situace v zemi gradovala již od událostí takzvané “Oranžové revoluce”, která proběhla v roce 2004 po zmanipulovaných prezidentských volbách, ve kterých zvítězil Viktor Janukovyč. Davy, které po vzoru ostatních barevných revolucí probíhajících ve východní Evropě a střední Asie, demonstrovaly a požadovaly vypsání nového kola voleb, které se nakonec opravdu uskutečnilo a jeho vítězem se stal Viktor Juščenko.⁸² Janukovyčovo vítězství mělo být pouhým nástrojem k nepřímému ovlivňování ukrajinského politického dění z ruské strany a Putin tento masový lidový akt vnímal jako namíření proti zajatému režimu, který v zemi po léta panoval a stejně tak proti své osobě, kterou se Západ snaží od moci odstranit.⁸³ Tento podezřívavý diskurz se promítl i do událostí krymské krize a masových protestů na Majdanu, které krizi předcházely.

V roce 2010 v prezidentských volbách zvítězil proruský kandidát Janukovyč a Putin tak získal spojence v zemi, kterou mohl nepřímo ovládat. Paradoxně za vlády proruský smýšlejícího prezidenta započala vyjednávání o podepsání asociační smlouvy s Evropskou unií, naplánované na listopad 2013. Pro ruského prezidenta tento akt znamenal zničení veškerých plánů a idejí o integraci v rámci Euroasijské unie, do které chtěl Rusko, a společně s ním i Ukrajinu, začlenit. Sousední stát v této chvíli pro Rusko představoval silného partnera především pro posílení slovanského ducha unie, ve které by převažovaly asijské státy. Byly to tedy právě snahy a tlaky ze strany Kremlu, které nakonec odvrátily hrozbu podepsání asociační smlouvy o členství Ukrajiny v Evropské unii. Hovoří se například o tajných vyjednáváních ukrajinských elit s ruskou stranou, která Ukrajině přislíbila

---

⁸¹ PRUDILOVÁ, Eva. Background report - Krymská krize. In: Asociace pro mezinárodní otázky (online). XX. 2014, Dostupné z: <https://www.studentsummit.cz/wp-content/uploads/2019/02/PSS-Krymská-krize-UNSC.pdf>, str. 10

⁸² SYRUČEK, Milan. Rusko-ukrajinské vztahy: mýty a skutečnost. Praha: Grada, 2015, str. 202

⁸³ KRASTEV, Ivan. HOLMES, Stephen. Světlo, které pohaslo: vyúčtování. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2020. Politeia, str. 135

finanční odměnu v případě, že z dohody odstoupí.⁸⁴ Smlouva nebyla odmítnuta výslovně, proces přijetí premiér Azarov okomentoval slovy „*Ukrajina si vzala čas na to, aby vyřešila dopad ekonomických a obchodních opatření, která v souvislosti s přípravou dohody vyhlásila Ruská federace.*“⁸⁵ Tímto se celý proces vyjednávání zastavil. Tehdejší komisař Evropské komise reagoval smířlivě a nabízel omezený časový horizont pro dodatečné rozhodnutí. V tuto chvíli tedy probíhalo rozhodování mezi příklonem k Evropské unii, které by zároveň způsobilo definitivní ukončení spolupráce s Ruskou federací, a odmítnutím, které by způsobilo pravý opak. Putin, který nadále pokračoval v intenzivním nátlaku na ukrajinskou vládu, považoval výroky ze strany evropských představitelů za znaky ovlivňování a vydírání. Dne 22. listopadu 2013 došlo k oficiálnímu odmítnutí asociační dohody prezidentem Janukovyčem, který se rozhodl podpořit vztahy s Ruskem a přijal od něho finanční dar v hodnotě 15 miliard dolarů.⁸⁶

Téměř ihned začaly v zemi masové protesty požadující primárně návrat k vyjednávání s Evropskou unií, jejichž symbolem se stalo náměstí Nezávislosti, známé pod názvem Majdan. Zajímavostí je, že se na náměstí střetávaly různé skupiny lidí, které toho neměly v politickém či jiném kontextu moc společného, ale spojovala je touha po změně. Ideálem se stala Evropa jako symbol demokracie, nikoliv Evropská unie s jejími problémy a byrokracií,⁸⁷ tematizovala se především transparentnost a dodržování lidských práv. Prezident Janukovyč byl symbolem nefunkčního režimu, který v zemi udržoval nestabilitu, vysokou nezaměstnanost, represe a špatnou životní úroveň, a který se nyní mohl pod tíhou demonstrací změnit. V prvních dnech na Majdanu demonstrovalo okolo 200 tisíc lidí, vystoupili zde představitelé opozičních stran Vlast, Úder nebo Svoboda a požadovali „*rozpuštění parlamentu a předčasné volby, zahájení procesu odvolání prezidenta Janukovyče... a hluboké reformy.*“⁸⁸ Ukrajinská vláda situaci v zemi nezvládala a očekávala pomoc ze strany Ruska. Kreml ihned podnikl potřebné kroky, zasahoval přímo proti opozičním hnutím například nasazením stoupenců Antimajdanu, Ruskem placenou mládeží, která protesty násilně narušovala nebo k menším manifestacím na podporu Ruska a prezidenta Janukovyče. Také začala větší kontrola médií

---

⁸⁴ YEKELCHYK, Serhy. The conflict in Ukraine: what everyone needs to know. New York: Oxford University Press, 2015, str. 104

⁸⁵ SYRUČEK, Milan. Rusko-ukrajinské vztahy: mýty a skutečnost. Praha: Grada, 2015, str. 209-210

⁸⁶ PRUDILOVÁ, Eva. Background report - Krymská krize. In: Asociace pro mezinárodní otázky (online). XX. 2014, Dostupné z: <https://www.studentsummit.cz/wp-content/uploads/2019/02/PSS-Krymská-krize-UNSC.pdf>, str. 5

⁸⁷ YEKELCHYK, Serhy. The conflict in Ukraine: what everyone needs to know. New York: Oxford University Press, 2015, str. 87

⁸⁸ SYRUČEK, Milan. Rusko-ukrajinské vztahy: mýty a skutečnost. Praha: Grada, 2015, str. 212

nebo omezení organizací občanské společnosti. Protirežimní akce si vyžádaly několik desítek obětí a tisíce zraněných, i přes sliby ukrajinské armády o násilném nezasahování, docházelo k opakovaným zatýkáním a k následným amnestiím, které vyžadovaly ústupky účastníků Euromajdanu.

Situace eskalovala v noci z 21. na 22. února následujícího roku útekem Janukovyče ze země, který je považován za hlavní příčinu ruské anexe Krymu, především z důvodu, že Kreml chtěl Janukovyče udržet u moci do roku 2015,⁸⁹ tento rychlý postup událostí však změnil ruské plány. Z jiných zdrojů se však zdá, že o anexi Rusko uvažovalo dávno předtím. Například Alexandr Dugin, ruský politolog, předpovídal již v roce 2008, že ruská vojska nakonec obsadí „*snad i Ukrajinu a Krymský poloostrov.*“⁹⁰ Celé jednání také urychlily masové protesty, které v zemi panovaly a prezidentův útek mohl být pouze záminkou k rozpoutání dlouho plánovaného konfliktu.

6. 1. Anexe Krymu a kremelský diskurz

Necelý týden po útěku Janukovyče ze země do ruského exilu se začaly objevovat ruské jednotky na území Krymského poloostrova. Je nutné zmínit, že anexi nepředcházela žádná vyjednávání, Kreml obešel veškerá vyjednávání s NATO a jinými evropskými organizacemi a přímo zaútočil.⁹¹ Obsazovány byly strategické vládní budovy, budovy rozhlasu a televize a další přístupové body. Na straně Ruska vznikla strategická dichotomie, v první chvíli se jako možnost jevílo zatajení celého konfliktu, v reálu však velmi silně docházelo k jeho tematizaci a Rusko zde chtělo hrát roli zachránce, který přichází obyvatelům Krymu na pomoc.⁹²

K intenzivnějším výbojům začalo docházet již na přelomu února a března. Neoznačení ruští vojáci obsadili strategické letiště v Simferopolu a Rusko vyslalo své vojáky na hranice s Ukrajinou, kde začalo probíhat vojenské cvičení. V tuto chvíli již vše naznačovalo tomu, že situaci nelze udržet v mírových hranicích. Ruští vojáci, jejichž příslušnost Moskva potvrdila až v dubnu, začali obsazovat ukrajinské vojenské základny na Krymu, takže již před oficiálním uznáním anexe docházelo k

---

⁸⁹ ŠÍR, Jan. *Ruská agrese proti Ukrajině*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2017, str. 122

⁹⁰ AUER, Stefan. Carl Schmitt in the Kremlin: the Ukraine crisis and the return of geopolitics, *International Affairs*, Volume 91, Issue 5, September 2015, str. 959

⁹¹ RIEKSTINS, Maris. "PUTIN'S PROPAGANDA." *Foreign Affairs* 93, no. 6 (2014), str. 210

⁹² POMERANTSEV, Peter. *Tohle není propaganda: válka proti realitě*. Praha: Dokořán, 2020, str. 103

bojům a ukrajinský premiér Jaceňuk to vnímal jako vyhlášení války.⁹³ Kreml své postupy navenek definoval jako pomoc a ochranu Rusů žijících na tomto území. Docházelo však k šíření dezinformací o procentuálním podílu ruských obyvatel na Krymu. Putin šířil nepravdivou informaci o tom, že na území Krymského poloostrova žije až 90% Rusů, přičemž skutečná čísla se pohybují okolo 58 %.⁹⁴ Jedná se tedy o značnou část obyvatelstva, kterou nemůžeme nazývat menšinou, nemůžeme však tento argument přijmout ani jako ospravedlnění nebo důvod anexe. Skutečným problémem je faktický dosah ruského vlivu, který převládá nad tím ukrajinským. Převážná část obyvatel Ukrajiny hlásí jako svůj první jazyk ruštinu, nikoliv ukrajinštinu, přestože se hlásí k ukrajinské národnosti. Také je nutné zaměřit se na celkovou atmosféru na Krymu, kde sice převažuje proruské obyvatelstvo, které pro připojení k Ruské federaci následně hlasovalo v referendu, ale také podíl zbytku obyvatelstva, které zdůrazňuje svou sounáležitost s Krymem, s ukrajinskou národností a klade důraz na regionální autonomii.⁹⁵ Ačkoliv tedy mají ruské hodnoty na Ukrajině, a především na Krymu, velkou váhu, s anexí se tento obecný diskurz změnil. Většina ukrajinských obyvatel okupovaných oblastí již nadále nepovažovala svrženého Janukovyče za zákonného prezidenta Ukrajiny, také v zemi panoval obecný nesouhlas s obsazením administrativních budov proruskými ozbrojenci a panoval názor o nezákonném vměšování Ruska do vnitřních záležitostí Ukrajiny.⁹⁶

Podle ruských zpráv se však tyto názory neztotožňovaly s názory obyvatel Krymu, na jehož území nakonec proběhlo 16. března plánované referendum, které se dle původního plánu mělo uskutečnit až koncem května. Je nutné podotknout, že referendum o připojení Krymu k Ruské federaci se uskutečnilo za přítomnosti ruských vojáků na ukrajinském území, tedy za velmi vypjatých a zastrašujících podmínek, a bez jakékoliv mezinárodní podpory. Obyvatelé hlasovali anonymně s předem označenými hlasovacími lístky a mohli vybírat ze dvou možností: *“Jste pro znovusjednocení Krymu s Ruskem s právem subjektu Ruské federace?”* a *“Jste pro obnovení platnosti ústavy z roku 1992 a pro status Krymu jako součásti Ukrajiny?”*, přičemž i příklon ke druhé otázce by ve skutečnosti znamenal možnou nezávislost z důvodu znění ústavy z roku 1992,

---

⁹³ PRUDILOVÁ, Eva. Background report - Krymská krize. In: Asociace pro mezinárodní otázky (online). XX. 2014, Dostupné z: <https://www.studentsummit.cz/wp-content/uploads/2019/02/PSS-Krymská-krize-UNSC.pdf>, str. 9

⁹⁴ ŠÍR, Jan. Ruská agrese proti Ukrajině. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2017, str. 27

⁹⁵ CHARRON, Austin. "Whose Is Crimea? Contested Sovereignty and Regional Identity." *Region* 5, no. 2 (2016), str. 241

⁹⁶ ŠÍR, Jan. Ruská agrese proti Ukrajině. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2017, str. 261

kteřá umožňovala vyhlásit krymskou nezávislost bez souhlasu kyjevské vlády.⁹⁷ Další nejasnosti se projevíly u samotných výsledků referenda, které podle ruských zpráv dopadlo při 82%⁹⁸ účasti kladně pro připojení s podporou 96,77 %⁹⁹ hlasů. Podle oficiálních zpráv, vydaných několik měsíců po anexi, se však pro připojení vyslovilo okolo 50 % voličů při účasti pouhých 30%.¹⁰⁰ Musíme totiž přihlížet ke skutečnosti, že na území Krymu žije okolo 40 % obyvatel ukrajinské a tatarské národnosti, kteří by pro připojení k Ruské federaci, dle průzkumů provedených před anexí, nehlasovali. Můžeme tedy pozorovat, že ruská strana referendum značně zkreslovala a úmyslně šířila dezinformace tak, aby následně mohlo dojít k jeho ospravedlnění. Ani přesto však nedošlo k jeho uznání jak samotnou Ukrajinou, podle které bylo referendum v rozporu s ústavou, tak USA a EU, kteří považovali referendum za nelegitimní z důvodu absence jakékoliv předešlé rozpravy či domluvy. Zajímavostí také je, že byly vybírány osoby, které v referendu mohly nebo naopak nemohly hlasovat. Některým osobám byly den před referendem zabaveny osobní doklady, jiní zase mohli hlasovat, ačkoliv měli na území Krymu pouze časově omezené povolení k pobytu. Existují také informace o tom, že někteří lidé mohli hlasovat vícekrát, zatímco v některých regionech se nehlasovalo vůbec, například v Sevastopolu se při sčítání objevovala nesmyslná čísla volební účasti okolo 123 %.¹⁰¹

O den později, 17. března, ruská strana oficiálně přijala výsledky referenda a přistoupila k procesu formální anexe, o několik dní později, 21. března, se stal poloostrov nezávislou Republikou Krym a společně s federálním městem Sevastopol součástí Ruské federace jako dvě samostatné správní jednotky. Při schvalování přiřazení území k Ruské federaci byla Duma téměř zajedno, pouze jeden nezařazený poslanec, Ilja Ponomarjov, upozornil na možnou protizákonnost průběhu anexe. Ihned poté byl však obviněn z protistátní činnosti, následně z korupce, byl zbaven veškerého majetku a

---

⁹⁷ PRUDILOVÁ, Eva. Background report - Krymská krize. In: Asociace pro mezinárodní otázky (online). XX. 2014, Dostupné z: <https://www.studentsummit.cz/wp-content/uploads/2019/02/PSS-Krymská-krize-UNSC.pdf>, str. 10

⁹⁸ ŠÍR, Jan. Ruská agrese proti Ukrajině. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2017, str. 110

⁹⁹ YEKELCHYK, Serhy. The conflict in Ukraine: what everyone needs to know. New York: Oxford University Press, 2015, str. 131

¹⁰⁰ ŠÍR, Jan. Ruská agrese proti Ukrajině. Praha: Charles University in Prague, Karolinum Press, 2017, str. 110

¹⁰¹ PRUDILOVÁ, Eva. Background report - Krymská krize. In: Asociace pro mezinárodní otázky (online). XX. 2014, Dostupné z: <https://www.studentsummit.cz/wp-content/uploads/2019/02/PSS-Krymská-krize-UNSC.pdf>, str. 12-13

přístupu do vlasti.¹⁰² Lze říci, že vše, co by Rusku stálo v cestě k dosažení vytyčeného cíle, musí být odstraněno nebo upraveno tak, aby nenarušovalo ruské směřování, a to za použití nejrůznějších nástrojů.

Ruskou anexi považujeme za dlouho dopředu promyšlený plán pro znovuzískání strategického území, která byla od začátku tematizována jako ruská povinnost pro záchranu ruských občanů na území Krymu, ale také jako nutné znovusjednocení, dle slov Vladimira Putina, „*největšího rozděleného národa*“¹⁰³. Od počátku demonstrací, které probíhaly v demokratickém duchu na Majdanu, poukazovalo Rusko na jejich nebezpečí, které vyústí v občanskou válku. Kyjev naproti tomu poukazoval na separatismus, který svým jednáním ruská strana vytváří a který prohlubuje státní nestabilitu. V tomto konfliktu proti sobě stojí dvě strany, nikoliv dva státy, stojí zde proti sobě dvě hodnotově neslučitelné skupiny, východ a západ, které se střetly uprostřed, symbolicky na území Krymského poloostrova, a kde jejich dlouhodobý post studeno válečný konflikt vyvrcholil.

---

¹⁰² ŠÍR, Jan. Ruská agrese proti Ukrajině. Praha: Charles University in Prague, Karolinum Press, 2017, str. 66

¹⁰³ Tamtéž, str. 87

7. Metodologie

Práce se opírá o kombinaci kvantitativního a kvalitativního výzkumu obsahové analýzy. Obsahová analýza umožňuje zkoumat témata, kterými se média zabývají a také zkoumá míru pozornosti, kterou jim věnují. Kombinace těchto dvou technik je vhodnou metodou pro srovnávání dvou médií z jiných zemí, u kterých předpokládáme určitou odlišnost.

7. 1. Kvantitativní obsahová analýza

Ačkoliv se tato práce zabývá úzce tematicky vymezeným vzorkem zaměřujícím se na dvě konkrétní události ve dvou různých médiích, částečně využívá pro výzkum kvantitativní obsahovou analýzu z důvodu její přesnosti. Jedná se o tradiční metodu zkoumání obsahů mediální agendy a přináší objektivní výsledky založené na statistických výpočtech, které mohou být přehledně přeneseny do grafů či procentuálních tabulek. Jedná se o velmi strukturovanou metodu, která má svá jasná pravidla a postupy, a je tedy snadno ověřitelná.¹⁰⁴

Každému kvantitativnímu výzkumu obsahové analýzy musí předcházet formulace výzkumné otázky a definování výběrového souboru, tedy určení časového a tematického vymezení. Následuje výběr patřičného vzorku populace, tedy určení zdrojů, které chceme v práci analyzovat. V této práci to budou články Parlamentních listů a televizní vysílání RT. Tento vzorek je potřeba následně definovat a upřesnit tak předmět zkoumání. Jak již bylo výše zmíněno, tato práce se soustředí na velmi konkrétní a úzce tematicky vymezený vzorek, proto je nutné definovat konstrukce kategorií obsahu, které budou analyzovány. Jedním ze způsobů je také zcela náhodný výběr vzorků k analýze, tento postup však není vhodný pro případ této bakalářské práce. Následuje technická část výzkumu, takzvané kódování obsahu. Zde je možné využít nejrůznější softwary (například SPSS)¹⁰⁵ a nebo záznamové archy či excelové tabulky, do kterých se výsledky zapisují. Kódovací jednotka je jednotkou vybraného zdroje a jeho obsahu. Tento obsah se následně dělí na kategorie, které byly předem definované a které určují vlastnosti vybraných vzorků. Po skončení sběru dat následuje jejich analýza, kterou můžeme přenést do tabulek či grafů pro její lepší přehlednost. Posledním krokem je formulace závěrů.¹⁰⁶

---

¹⁰⁴ TRAMPOTA, Tomáš, VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010

¹⁰⁵ Tamtéž, str. 107

¹⁰⁶ Tamtéž, str. 103-104

7.1.1. Nedostatky kvantitativní obsahové analýzy

Za nedostatek této analýzy se považuje neschopnost detailněji vysvětlit výsledky sebraných dat. Metoda je vystavěna na tvrdých datech a přesných číslech, ze kterých mohou vzniknout zajímavé závěry, chybí ale hlubší vysvětlení, proč výzkum k takovým závěrům dospěl a jaký je jejich význam.¹⁰⁷

U kvantitativní analýzy není, narozdíl od analýzy kvalitativní, prostor pro subjektivní názor či pohled. Je založena na objektivních datech, které jsou snadno ověřitelné a dohledatelné. Ačkoliv samotná analýza nenabízí přesný postup, jak se s tímto problémem vypořádat. V této práci bude prostor pro diskuzi a subjektivní názor autora k výsledkům výzkumu.

Druhým problémem může být spolehlivost kódovačů. V této práci se nebude zkoumat příliš velký vzorek dat, ale například v případě časově velmi široce vymezeného vzorku může být kódování obsahových vzorků velmi náročné a také nepřesné, přistupuje-li ke kódování větší počet kódovačů.

7. 2. Kvalitativní obsahová analýza

Za kvalitativní obsahovou analýzu můžeme považovat takový typ výzkumu, který dochází ke zjištění bez pomoci statistických metod. Na začátku je potřeba, stejně jako u kvantitativního výzkumu, určit výzkumnou otázku. Ta může být v průběhu zkoumání změněna nebo upravena, proto se někdy tento přístup nazývá jako pružný.¹⁰⁸ Cílem práce je zkoumat informace v obsahu, které přispívají k vysvětlení výzkumných otázek, nikoliv potvrzovat předem dané teorie, jako je tomu u kvantitativního výzkumu.

Mezi hlavní atributy této metody patří intenzivní a dlouhodobý kontakt s terénem, který řídí sám výzkumník, proto nelze mluvit o objektivní metodě. Narozdíl od kvantitativní obsahové analýzy není problémem angažovanost výzkumníka, který by výzkum mohl narušovat, naopak je jeho vhled pro výsledné vyhodnocení velmi cenný a přínosný. Data z kvalitativního výzkumu zahrnují přepisy terénních poznámek, rozhovorů, osobních komentářů, úředních dokumentů a dalších,¹⁰⁹ které mají pomoci vysvětlit důvody, kvůli kterým k daným jevům dochází. Cílem kvalitativního výzkumu není

---

¹⁰⁷ Tamtéž, str. 110

¹⁰⁸ HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005, str. 50

¹⁰⁹ Tamtéž, str. 52

zajistit přesná tabulková data, ale spíše vytvářet podrobné popisy pozorování, které vedou k zajímavým zjištěním nebo návrhům nových teorií.¹¹⁰

Obecně je považována za vhodnější metodou pro zkoumání úzce vymezeného tematického vzorce a proto se částečně bude hodit pro případ této bakalářské práce.

7. 2. 1. Nedostatky kvalitativní obsahové analýzy

Z důvodu, že tato metoda nepostupuje podle přesně daných pravidel a protože samotný výzkumník přímo vstupuje do výzkumu a aplikuje na něj svá poznání a své názory, je často kvalitativní výzkum považován za netransparentní a těžko verifikovatelný. Na jedné straně není možné nahlédnout do jednotlivých procesů, ale na druhé straně výzkum dokáže zkoumat daný problém do hloubky, na rozdíl od výzkumu kvantitativního. Na konci analýzy tedy máme velmi podrobné a zajímavé informace, které jsou ale velmi silně ovlivněny výzkumníkem.¹¹¹

Další nevýhodou je časová náročnost výzkumu, který vyžaduje intenzivní péči a detailní přípravu. Předpokládá měsíce i roky práce v terénu a kontakt s aktéry v jejich přirozeném prostředí. Chceme-li však docílit velmi detailního pohledu na vybraný vzorek, neexistuje lepší výzkumná metoda než právě tato.

Třetí nevýhodou, která však může být z jiného pohledu výhodou, je fakt, že výsledky dosažené kvalitativním výzkumem nejsou obecně platné a univerzálně aplikovatelné. V poměru k vydanému času, který zkoumání vzorku zabere, máme velmi konkrétní zjištění, které je relevantní jen v daném tematickém okruhu. Opět tedy záleží na konkrétním tématu, které si ke zkoumání výzkumník vybere a jak moc obecně přínosné budou zjištěné informace.

7. 3. Výzkumný postup

Pro tuto práci bude vhodná kombinace dvou výše popsaných přístupů, kvalitativní a kvantitativní obsahové analýzy. Podle teorie smíšeného výzkumu Jana Hendla bude analýza kopírovat tři kroky

---

¹¹⁰ Tamtéž

¹¹¹ Tamtéž, str. 53

zjednodušeného postupu. Nejdříve se určí výzkumné otázky, následně se nashromáždí data, která se v poslední fázi analyzují.¹¹²

V případě využití kombinace obou přístupů nemusí být práce omezená pouze na statistická data a zároveň, jelikož se jedná o velmi úzce vymezený vzorek, nebude problémem menší počet zkoumaných mediálních jednotek. Nebude také nutné upínat se na předem stanovené teorie, ale bude možné výzkum během analyzování případně poupravit. Nakonec, podle výsledků analýzy, bude prostor pro diskusi nad finálním výsledkem a pro subjektivní vhled autora do tématu.

Práce se zabývá mírou vlivu sharp power v českém médiu Parlamentní listy v kontextu rusko-ukrajinského konfliktu. Pro analýzu takto rozsahově vymezené práce bylo nutné vybrat užší tematický soubor dat. Autorka proto vybrala dvě události, na kterých můžeme pomocí obsahové analýzy zkoumat vliv a význam ruské sharp power.

První událostí bude kauza přítomnosti neoznačených vojáků na poloostrově Krym na začátku roku 2014, jejichž identita byla v průběhu dubna stejného roku nakonec potvrzena samotným ruským prezidentem.

Druhou událostí bude kauza sestřelení malajsijského letadla Boeing 777 v červenci 2014. Kolem této události se v médiích objevuje nepřeborné množství informací, od relevantních až po nejrůznější mýty a konspirační teorie, proto se zdá být velmi zajímavým a vhodným tématem pro obsahovou analýzu.

Jedná se o události se zcela odlišným kontextem. První z nich, případ přítomnosti neoznačených vojáků, má nakonec přes veškerá vyšetřování a zkoumání jasné rozuzlení potvrzené ruským prezidentem. Nejrůznější obviňování, nepravdy či dezinformace můžeme tedy jasně považovat za politickou strategickou hru, která má smysl do doby, než je pravda skutečně odhalena, jak se stalo v dubnu 2014, a můžeme na ni stejně tak pohlížet, protože již pracujeme s tímto výsledkem. Ve druhém případě sestřelení Boeingu 777 však dodnes není znám pachatel. Případ se vyšetřuje 7 let a teprve před rokem začal soud se čtveřicí obžalovaných, mezi nimiž jsou tři Rusové a jeden Ukrajinec ruské národnosti.¹¹³ Z toho, co je dodnes známo, tedy můžeme částečně vyvodit, které informace jsou pravdivé a které lživé. Otevírá se zde však prostor pro více spekulací, fabulací a

---

¹¹² Tamtéž, str. 60-61

¹¹³ Sestřelení letounu MH17: V Haagu pokračuje soud s obžalovanými. Deník.cz (online). 7. 6. 2021. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/sestreleni-letadlo-ukrajina-haag-20210607.html

dezinformací, které je obtížné identifikovat. Dalším rozdílem je také časové období, po které se oba výzkumné případy řešily a řeší. První případ je poměrně jednoduchým příkladem, kdy vyvstala otázka přítomnosti neoznačených vojáků a jejich identity, ovšem v řádu měsíců byla celá záležitost vysvětlena. Ve druhém případě se jedná o velmi dlouho řešenou kauzu, která dosud nemá svého viníka a zřejmě ještě nějakou dobu mít nebude. Událost doplňuje nekonečné množství verzí, důkazů a informací, které je v tak dlouhém časovém horizontu těžké verifikovat, a proto vytváří dokonalé prostředí pro působení dezinformačních zpráv.

7. 3. 1. Výzkumné otázky a konstrukce narativů

Prvním krokem pro započítí obsahové analýzy je určení a definování narativů RT a výzkumných otázek. Práce vychází z předpokladu, že ruská televizní síť, která je financována Kreml, mimo jiné cíleně šíří dezinformační, lživé a nepřesné informace za účelem destabilizace veřejného prostoru a upravuje události tak, aby zabránily poškozování ruské reputace nebo zakryly postupy, kterých se ruská vláda a armáda dopouští. Cílem práce je tedy ukázat a zformulovat narativy objevující se ve vysílání RT na konkrétních případech a porovnat je s narativy článků Parlamentních listů.

Narativy ruské televizní stanice RT autorka zkoumala na čtyřech vzorcích dvou případů. V případě tématu “neoznačených vojáků” bylo zkoumáno dvaceti čtyř hodinové vysílání RT ze dne 17. dubna 2014 a následně 18. dubna 2014, tedy v den po incidentu a den po něm. Podobně tomu bylo v případě sestřelení Boeingu 777, kdy autorka opět zkoumala narativy v den sestřelení 17. července 2014 a den poté 18. července 2014.

7. 3. 1. 1. Narativy RT – neoznačení vojáci

Zkoumané vzorky nepřetržitého vysílání RT ze dne 17. a 18. dubna 2014 jasně formulují několik základních narativů. K této jednoznačnosti přispívá fakt, že v první zkoumaný den proběhlo každoroční “Questions and Answers” prezidenta Putina, který se k problému přítomnosti neoznačených vojáků na krymském území poprvé přímo vyjádřil.

Jak se později v den vysílání objevilo na webu RT: *“Ruský prezident Vladimir Putin uznal, že ruské jednotky byly na Krymu přítomny před referendem, a tvrdil, že je nutné, aby se Krymané mohli rozhodnout pro budoucnost regionu. Ozbrojení muži ve vojenské uniformě bez insignií, přezdívaní „zelení mužíčkové“ nebo „zdvořilí lidé“, kteří byli na Krymu přítomni před referendem i během něj,*

byli ruskými jednotkami, uznal Vladimir Putin během čtvrtěčního Q&A. Prezident uvedl, že tuto skutečnost nikdy neskrýval před svými zahraničními protějšky, a vysvětlil jim, že je to jediný způsob, jak zajistit, aby referendum o stavu regionu proběhlo pokojně. Putin se během Q&A musel několikrát dotknout tématu Krym. Zdůraznil, že Rusko nezáskalo Krym násilím, ale vytvořilo pomocí svých speciálních sil podmínky, aby Krymané mohli rozhodovat o své vlastní budoucnosti.”¹¹⁴

Zajímavostí je, že se vysílání k tomuto “přiznání” vůbec nevyjadřuje. Zásadní informace zaznívá z úst nejvyššího politického představitele Ruska v kontextu velmi vyhrocené mezinárodní situace a vysílání RT neposkytuje žádnou konformující nebo jinou informaci či komentář.

Ruské narativy zkoumaných dubnových dnů jsou následující:¹¹⁵

- 1) Obyvatelé Krymu požádali Rusko o pomoc.
- 2) Krymané jsou za “ruskou pomoc” vděční.
- 3) Odmítnutí násilí ze strany Ruska, preference dialogu s kyjevskou vládou.
- 4) Na Ukrajině v tuto chvíli (17.4.2014) nejsou přítomni ruští vojáci.
- 5) Rusko má připravený výhodný ekonomický plán pro Ukrajinu, Rusko respektuje potřeby ukrajinského obyvatelstva.
- 6) Rusko zasáhlo jen, aby ochránilo své obyvatele na Krymu a umožnilo tak proběhnout referendum.
- 7) Západ vyžívá ukrajinský případ pro napadení Ruska.

Jak můžeme vidět, jednotlivé narativy vysílání RT ze zkoumaných dní se tématem přítomnosti neoznačených vojáků na Krymu téměř nezabývají. Ruský prezident ve vysílání potvrdil celosvětové spekulace o ruské národnosti neoznačených vojáků a vysílání se dál k situaci přímo nevyjadřovalo. Jednotlivé narativy, se kterými se ve vysílání setkáváme, se k událostem neoznačených vojáků ale vztahují spíše nepřímě, jakoby ospravedlňovaly a potvrzovaly správnost kroků ruských jednotek a prezidenta Putina. Můžeme je rozdělit na dva druhy. První skupina narativů klade důraz na nutnost a vážnost, se kterou muselo Rusko zasáhnout na území Krymu a také často skloňované slovo “pomoc”, která byla vyžádána ze strany krymského obyvatelstva. Přítomnost vojáků tedy není ve vysílání hlavním tématem, ale pracuje na zpětném utváření takového kontextu, aby se ruské rozhodnutí jevílo jako jediné a správné, kladoucí důraz na ekonomickou a sociální prosperitu

---

¹¹⁴ Putin acknowledges Russian military servicemen were in Crimea. RT (online). 2014, 17 Apr, 2014. Dostupné z: <https://www.rt.com/news/crimea-defense-russian-soldiers-108/>

¹¹⁵ Dostupné z: <https://archive.org/details/TV-RT>

Krymu a Ukrajiny. Druhá skupina narativů, která je spíše doplňující, klade důraz na ofenzivní přístup Západu, který se snaží Rusko poškodit. Ačkoliv toto tvrzení může být částečně pravdivé, zdá se, že v tomto případě funguje spíše pro odvedení pozornosti. Zaměření poukazuje na chování Západu a Ukrajiny, kteří dle vysílání odmítají dialog. To může fungovat jako rozptýlení, které odvádí pozornost od tak vážného potvrzení dlouho diskutovaných klíčových postupů.

V dílčí analýze budou jednotlivé narativy konfrontovány s obsahem článků PL.

7. 3. 1. 2. Narativy RT – Boeing 777

I ve druhém případě se objevilo několik základních narativů¹¹⁶, které budou pro následujících výzkum důležité.

Zajímavé je prohlášení prezidenta Putina, který ihned v první chvíli odsoudil jakékoliv spekulace a obviňování bez dostatku informací a možnosti prošetření, ačkoliv se RT vyjadřovala jasně ve prospěch ruské strany a šířila nejrůznější spekulace a možné scénáře. Putin také dodal, že kdyby na území Ukrajiny panoval mír, nikdy by se tato katastrofa nestala. Tím vytváří zdánlivý diskurz, ve kterém se Rusko jeví jako nevinný aktér bez jakéhokoliv podílu na rozpoutání konfliktu na poloostrově Krym.

- 1) Domobrana nedisponuje vhodnými zbraněmi pro sestřelení letadla ve výšce 10 kilometrů (mají zbraně do 3 000 km).
- 2) Ukrajina musí převzít odpovědnost, protože se to stalo na jejím území.
- 3) Lavrov upozorňuje na ukrajinské odstřelování ruského území.
- 4) Ukrajina viní Rusko.
- 5) Rusko nikoho neobviňuje, dokud nemá dostatek informací. Prezident Putin žádá objektivní vyšetřování.
- 6) Letadlo bylo pravděpodobně sestřeleno raketou ukrajinských leteckých sil.
- 7) Rusko předpokládá obvinění ze strany Západu.

Vysílání v prvních dnech informuje o proběhlé tragédii. Opravdu nedochází k žádným přímým obviňováním ze strany Ruska, nevyhýbá se ale ani spekulacím ohledně postupů Západu a Ukrajiny a předpokládá jejich protiruské zaměření a obviňování. Rusko tedy nikoho předem neobviňuje ze

---

¹¹⁶ Tamtéž

sestřelení Boeingu, ale předem předpokládá a obviňuje své evropské, americké a ukrajinské protějšky z obviňování Ruska. Tento postup, který se objevoval i v prvním zkoumaném vzorku, můžeme opět považovat za dobře promyšlenou strategii, která odvádí pozornost od dění v Rusku a snaží se zaměřit na ostatní aktéry. Ve vysílání padá několik argumentů pro obranu ruských sil a také možné spekulace pro obvinění Ukrajiny, nejedná se přitom o podložená tvrzení nebo cílené dezinformace. Vysílání prvních dvou dní od tragédie působí spíše zmatečně, přináší nejnovější zjištění, ale také mnoho dalších spekulací, které do takto seriózního vysílání, za které se RT považuje, nepatří.

Tento případ není do dnešního dne uzavřen, proto je obtížnější odhadnout, které informace jsou pouhou spekulací, dezinformací nebo zcela lživou zprávou. V médiích se objevilo mnoho různých verzí, které v této práci nejsou předmětem zkoumání. Jednotlivé narativy budou zkoumány v analytické části bakalářské práce, kde se autorka zaměří na jejich četnost a shodu s články PL.

7. 3. 1. 3. Výzkumné kategorie – Parlamentní listy

Na vzorku článků z Parlamentních listů bude zajímavé zjistit, zda k šíření dezinformací vůbec docházelo a v případě, že ano, v jaké míře a jakým způsobem. Tento český server patří do kategorie proruských webů, jedná se o komentátorský portál s bulvárními prvky, na kterém můžeme najít všechny zprávy od těch více relevantních až po ty proruský orientované. Cílem analýzy proto bude zkoumat, zda k šíření dezinformací dochází právě na vybraných vzorcích, či nikoliv.

Před samotným definováním výzkumných otázek je zapotřebí určit kategorie proměnných, které budou analýzu určovat. U obou výběrových souborů bude dominantní proměnnou určitá orientace, tedy zda se jedná o text proruský, protiruský nebo neutrálně orientovaný, přičemž lišit se budou v návaznosti na tematický kontext. Tyto proměnné bude autorka zkoumat v člancích Parlamentních listů, které nebudou ohraničeny časově, ale výběr článků proběhne za pomoci serverového vyhledávače PL pod heslem “neoznačení vojáci” a “boeing 777”. Všechny výsledky bude nutné projít a vybrat jen ty opravdu relevantní. Do výzkumu tedy nebudou zahrnuty články, ve kterých jsou pojmy zmíněné jen pro kontext jiného tématu.

U prvního zkoumaného tématu neoznačených vojáků rozlišuje autorka tři kategorie. Do kategorie proruských článků autorka řadí takové články, které přináší nepravdivé informace o identitě neoznačených vojáků, tedy operují s možností, že se nejednalo o ruské vojáky (v tomto případě se jedná o články vydané před dubnovým přiznáním prezidenta Putina) a dále články, které

dezinformačně informují o událostech na Krymském poloostrově. Jedná se o články přejaté z ruských informačních zdrojů, svědectví nejmenovaných ruských obyvatel a také o články prorusky orientovaných osobností, kteří v PL dostávají poměrně rozsáhlý prostor. Tyto články jsou v mnoha případech zároveň silně protizápadní. Do druhé kategorie protiruských článků autorka řadí takové, které píší hanlivě, spíše až vulgárně, o Rusku a ruském dění. Tyto články nepůsobí nijak profesionálně, spíše naopak, zdá se, že v kontextu fungují spíše pro zdánlivé vyvážení proruských článků, zároveň ale s cílem tyto protiruské síly zcela znevažovat. Poslední skupinou jsou články považované autorkou za neutrální. Jedná se o články, které působí zcela objektivně, nepřiklání se k žádné ze stran a přinášejí určitou informaci, která nepůsobí ovlivňujícím dojmem. V některých případech se jedná o články převzaté z jiných českých médií, například z iDnes.cz.

Ve druhém případě sestřelení Boeingu 777 nás bude zajímat, koho text určuje jako viníka a pachatele. První kategorie proruských článků pracuje s verzí, že letadlo nebylo sestřeleno Ruskem a přináší argumenty pro svá tvrzení, která mohou obsahovat i různá jiná obvinění. Druhá kategorie zařazuje protirusky zaměřené články, které pracují s verzí, že letadlo bylo sestřeleno ruskými vojenskými silami a opět mohou přinášet podpůrné argumenty pro tato tvrzení. Do kategorie neutrálních článků autorka řadí takové články, které přináší celou řadu možností a scénářů vysvětlených za pomoci konstruktivních argumentů. V těchto článcích nedochází k obviňování ani jedné ze zmíněných stran.

Obecné výzkumné otázky, jejichž zodpovězení bude cílem celé analýzy, zní:

1. V jaké míře se v Parlamentních listech objevují prorusky orientované články?
2. Objevují se ruské narativy v článcích Parlamentních listů?

Pomocné výzkumné otázky řazené dle okruhů zní:

1) Parlamentní listy - “neoznačení vojáci”

VO1: Kolik článků ze zkoumaného vzorku je proruských?

VO2: Přináší článek relevantní informace k tématu nebo se jedná spíše o laický komentář?

VO3: Objevují se ve zkoumaném vzorku ruské narativy podobné z výzkumu RT?

2) Parlamentní listy - “boeing 777”

VO1: Kolik článků ze zkoumaného vzorku je proruských?

VO2: Přináší článek relevantní informace k tématu nebo se jedná spíše o laický komentář?

VO3: Objevují se ve zkoumaném vzorku ruské narativy podobné z výzkumu RT?

Počet článků zobrazených pod heslem “neoznačení vojáci” je roven 175¹¹⁷, stránka Parlamentních listů však zobrazuje jen deset stránek po deseti člancích, tedy 100 článků. Ze stovky zkoumaných článků se pouze 28 z nich věnovalo tématu alespoň z 50 %, zbytek článků využíval pojmy buď samostatně jako “neoznačení” a “vojáci” v jiném kontextu nebo pojmy pouze okrajově zmiňoval v rámci jiného tématu.

Počet článků zobrazených pod heslem “boeing 777” je roven 159,¹¹⁸ opět bylo možné zkoumat 100 zobrazených článků, ze kterých 67 bylo relevantních pro použití této práce. Zbytek článků se věnoval zmizelému Boeingu z března roku 2014.

Poslední fází výzkumu, která pro tuto práci bude klíčová, bude zmapování autorů, kteří do Parlamentních listů přispívají nebo osob, které jsou přizvány ke komentování nebo k rozhovoru. Zde bylo vybráno 8 článků na první téma neoznačených vojáků, kde byl prostor ponechán osobám, jako je Rudolf Polanecký, Jaroslav Bašta nebo Vít Klíma. Ve druhém případě sestřelení Boeingu 777 bylo takových typů článků nalezeno 15, kde byl prostor vyhrazen například pro Jiřího Baťu, Jiřího Řezníčka nebo Břetislava Olšera. Jednotlivé články autorka posoudí nejen z obsahového hlediska, ale samotný výběr osobností bude pro výsledky práce také relevantní.

---

¹¹⁷ Výsledky vyhledávání PL ze dne 18. 4. 2021

¹¹⁸ Výsledky vyhledávání PL ze dne 24. 4. 2021

8. Analýza

Analytická část práce se zaměřuje na dvě média, ruskou RT, jíž je věnována celá jedna kapitola práce a která je zcela objektivně považována za proruské médium, a na české Parlamentní listy. V této kapitole se již nebudeme zabývat analýzou RT ani Parlamentních listů, protože je obsažena v teoretické části. Zaměříme se na rozřazení vybraných článků PL do vymezených kategorií, zároveň porovnáme přítomnost narativů nalezených ve vysílání RT v člancích PL a zodpovíme dílčí i hlavní výzkumné otázky, které nám pomůžou dojít k zajímavým závěrům.

8. 1. Tematické soubory

Výše v práci je již poměrně detailně rozpracován průběh začátku a kontext rusko-ukrajinského konfliktu. Analýza se však, především kvůli rozsahu bakalářské práce, soustředí pouze na dvě konkrétní události.

První tematický soubor se věnuje článkům a vysílání z doby přítomnosti neoznačených vojáků na poloostrově Krym. Přestože v kontextu událostí bylo předem jasné, že vojáci pochází z Ruska, ruská strana téměř dva měsíce jejich identitu tajila a popírala, přestože tito neoznačení vojáci byli vybaveni ruskou vojenskou technikou a některá z vojenských vozidel měla ruské poznávací značky. Po celou dobu utajování identity neoznačených vojáků, kteří bránili ruské zájmy, ruská strana tvrdila, že se jedná o místní dobrovolnické jednotky sebeobrany. Až 17. dubna roku 2014 vydal ruský prezident prohlášení, ve kterém, dle zprávy Reuters, prohlásil, *“že ruské síly působí na Krymu za účelem podpory místních obranných sil, a poprvé připustil rozmístění ruských jednotek na černomořském poloostrově.”*¹¹⁹ Dle zprávy dále dodává: *“Museli jsme učinit nevyhnutelná opatření, aby se události nevyvíjely tak, jak se v současné době vyvíjí na jihovýchodě Ukrajiny... Samozřejmě naše jednotky stály za silami sebeobrany Krymu.”*¹²⁰ Další ruské angažování na poloostrově ale opět popřel, ačkoliv zmiňoval své “právo” poslat na Ukrajinu ruskou armádu, které mu poskytla horní komora parlamentu.¹²¹

---

¹¹⁹ Putin admits Russian forces were deployed to Crimea. Reuters (online), APRIL 17, 2014. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/russia-putin-crimea-idUSL6N0N921H20140417>

¹²⁰ Tamtéž

¹²¹ NOVÁK, Pavel. Putin přiznal, že na Krymu působili neoznačení ruští vojáci. iRozhlas (online), 17. 4. 2014, Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/node/5925649>

Druhým tematickým souborem je kauza sestřeleného nebo poškozeného (jak se korektněji v médiích také vyskytuje) malajského Boeingu 777, ke kterému došlo 17. července 2014 a při kterém zemřelo všech 298 lidí na palubě. Tato kauza je od té první odlišná hned v několika ohledech. Za prvé se nejedná o dosud vyřešený případ, ke kterému by se Rusko nebo jiná ze stran přiznala. Je tedy opředena mýty více než kauza neoznačených vojáků. Také je kvůli dlouhé době vyšetřování obsažena ve více článcích než kauza první, ke které už se autoři článků vrací spíše jen okrajově pro doplnění kontextu celé krize. Problémem tedy je, že existuje nespočet teorií, které se snaží vysvětlit, jak se celá událost odehrála a kdo je viníkem. Může být tedy snadno využita ve prospěch propagandy, dezinformací, fabulace a především v otázce svalování viny. Autorka zmíní pouze tři hlavní scénáře, které jsou relevantní a mohou přicházet do úvahy. Cílem práce určitě není hledat viníky útoku a odkrývat nová zjištění. Událost poslouží jako zajímavý vzorek pro analýzu vlivu ruské sharp power, protože se jedná o trochu jiný typ události, než tomu bylo u prvního zkoumaného vzorku.

Základní tři teorie, se kterými se pracovalo bezprostředně po pádu letadla jsou následující. Moskva z útoku obvinila ukrajinskou vládu, která nezajistila zabezpečení vzdušného prostoru nad bojovou zónou. Ukrajinská vláda však popřela, že by kdokoliv z vojáků či bojovníků disponoval odpalovacími zařízeními, která by byla schopná sestřelit letadlo v takové výšce. Druhou teorie pracovala s možným teroristickým útokem na letadlo, ve kterém letěl ruský prezident. Tato verze byla ale vzápětí vyvrácena na základě bezpečnostních důvodů, kvůli kterým prezidentské letadlo nad územím Ukrajiny již nějakou dobu nelétá.¹²² Třetí a zároveň nejpravděpodobnější teorií je ta, ke které se kloní většinová část světa a ke které má vyšetřovací komise nejvíce důkazů. Za celým incidentem podle této teorie stáli proruští separatisté, kteří disponovali zbraněmi dodanými z Ruska. Nejdříve sice tuto skutečnost popírali samotní bojovníci i ruská strana s tím, že k použití takových raket je zapotřebí alespoň částečná zkušenost s odpalováním takových typů zbraní. Jak ale nasvědčuje vyšetřování, při kterém zatím byli obviněni čtyři členové proruských separatistů, z toho tři ruské a jeden ukrajinské národnosti, letadlo bylo sestřeleno protiletadlovým systémem Buk, který byl dovezen z Ruska. Prezident Putin nadále jakékoliv obvinění popírá. Pracuje se také s teorií, že k sestřelení došlo náhodou kvůli neprofesionální manipulaci s raketovým systémem.

---

¹²² ŽILKOVÁ, Věra. WIRNITZER, Jan. PŘEHLED: Zkázou malajsijského boeingu zamlžují konspirační teorie. iDnes (online). 22. 7. 2014. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/konspirace-a-nejasnosti-kolem-sestrelu-malajsijskeho-boeingu.A140722_161100_zahranicni_jw

Teorií bylo za léta šetření mnohem více. Tento stručný popis událostí má čtenáře pouze uvést do kontextu, nikoliv vyšetřovat dané události. Tematický vzorek hraje úlohu zajímavé události pro zkoumání ruské sharp power právě kvůli množství konspiračních teorií, dezinformací a propagandy, které celou událost provázely.

8. 2. Dílčí analýza

Na základě dílčích analýz článků PL a vysílání RT na dvě konkrétní témata zodpovíme dílčí výzkumné otázky, které vyústí v závěrečná zjištění. Pro analyzování autorka využila kombinaci metody kvalitativní a kvantitativní obsahové analýzy, kdy pomocí kódování dílčích článků a vysílání v kombinaci s nadefinovanými kategoriemi, určila podíl vlivu sharp power.

8. 2. 1. Analýza Parlamentních listů

Autorka práce zanalyzovala 95 článků Parlamentních listů. Z toho 28 na téma neoznačených vojáků, hledaných na webu právě pod heslem “neoznačení vojáci” a 67 článků na téma sestřeleného Boeingu 777, hledaných pod heslem “boeing 777”. Obě hledání byla doprovázena ručním kódováním v excelu, které pracovalo s předem definovanými kategoriemi, které jsou blíže vysvětleny v kapitole týkající se výzkumného postupu, rozdělené na: a) proruské b) protiruské c) neutrální. Obě excelové tabulky budou k nahlédnutí přiloženy v dílčí analýze. Autorka se dále zaměřila na 23 vybraných článků, které byly rozhovorem nebo profilovým příspěvkem, který dával prostor konkrétní osobě s vyhraněným názorem na dané téma. Na základě toho, jaké osobnosti si médium pro svůj obsah vybírá, můžeme doplnit výsledky naší analýzy o jejich relevantnost a o případné proruské nebo protiruské zaměření.

U obou případů byly předem stanovené výzkumné otázky, na které tato dílčí analýza hledá odpovědi.

VO1: Kolik článků ze zkoumaného vzorku je proruských?

VO2: Přináší článek relevantní informace k tématu nebo se jedná spíše o laický komentář?

VO3: Objevují se ve zkoumaném vzorku ruské narativy podobné z výzkumu RT?

Neoznačení vojáci

Z analýzy bylo zjištěno, že z 28 článků bylo 9 článků (32 %) zcela proruských, jeden článek byl spíše protizápadní než-li výhradně proruský, ale i tak spadá do naší kategorie proruský zaměřených příspěvků. Z těchto osmi článků byly tři od autorů, kteří jsou s proruskou tematikou spojováni. Jednalo se o články Víta Klímy,¹²³ politologa Petra Robejška¹²⁴ a politika Jaroslava Bašty¹²⁵, kteří ve svých příspěvcích zcela jasně používali proruskou rétoriku.

Stejný počet devíti článků (32 %) spadal do kategorie protiruských článků, mezi které lze zařadit například Události týdne Petra Schwarze,¹²⁶ které vůči Rusku vyznívají až výsměšně. Příkladem může být také protiruský komentář Rudolfa Polaneckého, který reagoval na Putinův výrok o přítomnosti ruských vojáků na Krymu takto: *“Má přítelkyně mi dala právo dát Putinovi pár facek. pevně doufám, že nebudu nucen toto právo využít.”*¹²⁷ Tyto články vyznívají v kontextu PL jako výplňové tak, že utvářejí zdánlivý pocit vyváženosti proruských a protiruských článků. Rozdíl je však v tom, že tyto protiruské články nemají žádnou informační hodnotu, jedná se spíše o nenávislné komentáře, často za použití velmi vulgárního jazyka, takže vytváří dojem velmi nekvalitního obsahu a proruské články v kontrastu s nimi vyznívají profesionálněji a relevantněji. Je otázkou, zda je to záměr autorů, v našem vzorku však nebyl shledán jediný příklad relevantního protiruského článku, oproti některým proruským, které svou “propagandu” šíří velmi sofistikovaně.

Jazyk, se kterým se na webu u mnohých článků setkáváme naznačuje, s jakým typem příspěvků se na zkoumaném webu můžeme setkat. A nejedná se pouze o zmíněné protiruské články. Například již zmíněný komentář Víta Klímy, ve kterém píše: *“Prvním důvodem, proč válka bude, je snaha Západu už o definitivní „vykopnutí“ Ruska z Evropy. Rusko je dnes už je natolik zatlačeno do kouta,*

---

¹²³ Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Vit-Klima-Valka-s-Ruskem-bude-jen-presne-nevime-kdy-561816>

¹²⁴ Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/politologove/Docent-Robejsek-Pokud-selze-plan-Merkelove-prijde-dodavka-zbrani-Ukrajine-Pro-Evropu-to-bude-fatalni-USA-to-vedi-chteji-oslabit-jak-Rusko-tak-nas-360985>

¹²⁵ Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Jaroslav-Basta-Zacinam-veritze-Zapadu-jde-o-vyvolani-krvave-valky-ktera-smaze-jeho-dluhy-Jacenuk-mluvi-jako-stary-nacista-360142>

¹²⁶ Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Petr-Schwarz-Udalosti-tydne-306650>

¹²⁷ Citace z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Rudolf-Polanecky-Putinovi-papousci-v-Cesku-316076>

že ustupovat nemá moc kam a zřejmě ani nechce.”¹²⁸ Zde můžeme pozorovat přesný příklad svalování viny na Západ a stranění Ruské federaci. Komentář obsahuje i prvky fabulace: “Žádní neoznačení zelení muži, žádné vytáčení se, ale otevřená bojová akce a její jasné přiznání. Důvodem, proč už Rusové nechtějí ustoupit je fakt, že se po Majdanu železná opona přiblížila k Moskvě na vzdálenost 600 až 800 km a tím pádem je raketami středního doletu zasažitelná v řádu minut.”¹²⁹ Následuje i množství dezinformačních frází: “Češi se nemění a chovají se přesně tak, jak v minulosti. Dříve říkali, co si přáli slyšet v Moskvě a dnes to, co se bude líbit ve Washingtonu, Berlíně a Bruselu. Jinými slovy - v současnosti - by ani pes od Rusů či Číňanů „kůrku nevezal“. Češi mohou jen doufat, že mezi prvořadě americké zájmy (America First) patří i ochrana Slovanů.”¹³⁰

Zbylé články (36%) lze dle nastolených kategorií považovat za neutrální. V tomto případě nacházíme pouze jeden případ “rozhovoru”, který nelze zařadit ani do jedné z vybraných kategorií. Jedná se o svědectví ukrajinské občanky žijící v Praze.¹³¹ Článek je převzatý ze serveru [iDnes.cz](https://www.idnes.cz) a pojednává o nepřesné informovanosti o dění na Ukrajině. Článek nevyznívá v ničí prospěch a jeho pravdivost nelze ověřit, proto je zařazen do kategorie “neutrální”.

Proruské články také obsahují některé z výše zmíněných ruských narativů objevujících se ve vysílání RT. Nejčastěji se setkáváme s narativem ruské pomoci Ukrajině a cílené ochraně tamního obyvatelstva jako důvod pro zahájení konfliktu na Krymu a pro poslání neoznačených vojáků na jeho území. V komentářích Víta Klímy a Jaroslava Bašty se navíc objevuje narativ ohledně napadení Ruska ze strany Západu. Tento narativ patří mezi nejvíce používané, protože byl objeven ve třech z osmi proruských příspěvků. Čtvrtým narativem, se kterým se setkáváme je ten o popírání přítomnosti vojáků na území Krymu v době po dubnovém odhalení. Zároveň se ani v jednom z analyzovaných článků neobjevují zbylé narativy RT, které zdůrazňují vděk Krymanů za okupaci, kterou si sami vyžádali nebo zdůraznění preference ruské strany vést dialog s Ukrajinou.

Naopak se můžeme setkat s dalšími narativy, které nebyly přítomny ve vysílání RT. Jedná se například o příspěvek Petra Robejška, který míní, že USA chce mimo Ruska oslabit i Evropskou Unii. Další hojně využívaný narativ přítomný v člancích PL se přiklání k možnosti, že neoznačení

---

¹²⁸ Citace z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Vit-Klima-Valka-s-Ruskem-bude-jen-presne-nevime-kdy-561816>

¹²⁹ Tamtéž.

¹³⁰ Tamtéž.

¹³¹ Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Zena-z-Donecku-Mediim-neverim-takhle-to-u-nas-vypada-doopravdy-369416>

ruští vojáci překročili hranice s Ukrajinou omylem. Tento narativ není v RT diskutován možná z důvodu, že v námi zkoumaném čase bylo již potvrzeno ruským prezidentem, že jde skutečně o ruské vojáky, kteří se na území pohybují neoznačení.

K lepší orientaci pomůže přiložená tabulka z excelovaného kódování:

Téma: neoznačení vojáci	proruský	protiruský	neutrální
Ruská letadla a tanky u ukrajinských hranic, neoznačení vojáci. Toto za tím prý může být			☒
OBSE: V Donbasu se pohybují neoznačené vojenské kolony			☒
V ukrajinském Mariupolu se znovu střídalo, v centru hořely pneumatiky			☒
Rudolf Polanecký: Pirát z Kremlu		☒	
Ukažme, že nejsme slabým protihráčem			☒
Opevňování, minová pole, ultimáta. Situace na Krymu se přiosťuje			☒
Sobotkovy maily prý záměrně šíří proruské servery. Lidovec Gabal vyprávěl Zuzaně Tvarůžkové, co všechno kremelská mašinerie dovede		☒	
Ruští turisté zahlédli na Staroměstském náměstí stánek Majdanu. Vyřešili to po svém...		☒	
Vít Klíma: Válka s Ruskem bude, jen přesně nevíme kdy	☒		
Na Ukrajině byli zajati ruští výsadkáři, hlásí ČT	☒		
Ukrajinský Doněck zažil osmihodinové bombardování	☒		
Do bašty separatistů Doněcku míří další vojenské kolony	☒		
Rouček (ČSSD): Putinovi užiteční idioti		☒	
Ruské jednotky dokončují okupaci Krymu, odzbrojují Ukrajince		☒	
Žena z Doněcku: Médiím nevěřím, takhle to u nás vypadá doopravdy			☒
Boje v Doněcku se dál vyhrcojují, OBSE znepokojují tanky			☒
Ukrajínští vojáci ve Slavjansku přešli na stranu proruských separatistů	☒		
Co se stalo na Krymu? Promluvil velitel, který změnil stranu	☒		
Polská tajná služba potvrzuje přítomnost ruských vojáků na Ukrajině			☒
Petr Schwarz: Události týdne		☒	
Na východě země jsou ruští výsadkáři, říká ukrajinský vicepremiér			☒
Rudolf Polanecký: Putinovi papoušci v Česku		☒	
Putin: Ruská vojenská doktrína je nadále obranná	☒		
Britský novinář se dostal k ruskému humanitárnímu konvoji a po odklopení plachty jednoho z nákladních vozů uviděl...		☒	
Jaroslav Bašta: Začínám věřit, že Západu jde o vyvolání krvavé války, která smaže jeho dluhy. Jaceňuk mluví jako starý nacista	☒		
Roman Joch: Klaus s Weiglem dopadají naplocho		☒	
Za Čechy, kteří schvalují ruskou okupaci, se stydím, říká krajanský učitel z Ukrajiny			☒
Docent Robejšek: Pokud selže plán Merkelové, přijde dodávka zbraní Ukrajině. Pro Evropu to bude fatální. USA to vědí, chtějí oslabit jak Rusko, tak nás	☒		
	9	9	10
	32%	32%	36%

Sestřelení Boeingu 777

Nalezených článků pod pojmem “boeing 777” bylo poměrně velké množství. Některé články se tematicky překrývaly, nepřinášely nové informace. V několika případech se jednalo o velmi podobnou zprávu, zřejmě ze stejného zdroje, interpretovanou odlišným autorem. V tomto tematickém vzorku autorka neshledala takové množství článků s nevhodným jazykem. Ze všech případů pouze tři komentáře obsahovaly nevhodná slovní spojení, vulgarismy, ironii nebo nespisovná slova. Mnoho článků, které zapadaly do kategorie proruských příspěvků, bylo přejatých z ruských webů. Z hlediska této analýzy tedy fungovaly pouze pro poskytnutí prostoru zprávám z ruských médií. Analýza tento typ článků zařadila mezi proruské.

Analýza se nejprve zaměřila, stejně jako u prvního případu, na rozlišení mezi proruskými, protiruskými a neutrálně zaměřenými články. Ze 67 příspěvků bylo 31 (46%) zcela proruský orientovaných. Z těchto příspěvků bylo 10 právě jedním z rozhovorů nebo profilových příspěvků. Mezi ty patřily například komentáře Jiřího Bati,¹³² Jiřího Řezníka,¹³³ který se opírá o závěrečnou zprávu vydanou v roce 2015 anebo komentář Vladimíra Franty.¹³⁴ Tyto příspěvky vylučují jako viníka Rusko a přinášejí scénáře, které svalují vinu na Západ nebo na Ukrajinu.

Příkladem je také článek o údajném sestřelení letadla ukrajinskou armádou, ke kterému se měl údajně přihlásit jeden z jejích členů. Část ze stručného příspěvku zní: "*Zdroj sdělil, že velitel 156. protivzdušného pluku dostal za úkol nacvičit nasazení rakety Buk M1. Zdroj sdělil, že se vyšetřování mimořádné události věnují příslušníci SBU a že v den havárie večer odvezli velitele baterie s posádkou, píše server. Není však jasné, kdo je oním utajovaným zdrojem.*"¹³⁵ Článek tedy přiznává neznámost zdroje, proto, přestože se jedná o přenesenou zprávu, nepůsobí velmi věrohodně a nemůže být považován za relevantní.

---

¹³² Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Bata-Ted-uz-mame-dukazy-Rusko-musi-prijmout-odpovednost-za-sestreleni-letadla-rika-sef-NATO-538609> a <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Bata-Americky-strategicky-scenar-ma-mnoho-podob-vsechny-jsou-pro-nas-nebezpecne-327804> a <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Bata-Podobnost-ciste-nahodna-529456>

¹³³ Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Reznik-Let-MH17-ve-svetle-prubezne-a-zaverecne-zpravy-1-403939> a <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Reznik-Let-MH17-ve-svetle-prubezne-a-zaverecne-zpravy-2-cast-404340>

¹³⁴ Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Vladimir-Franta-Uloha-Ruska-v-katastrofe-malajsijskeho-a-korejskeho-Boeingu-dve-vyroci-457000>

¹³⁵ Citace z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Udajny-zdroj-z-ukrajinskeho-ministerstva-Letadlo-omylem-sestrelila-nase-armada-328496>

Příspěvky Jiřího Bati, kterých je na Parlamentních listech hned několik, je orientován primárně proti Západu, proruský podtext je ale z celého článku velmi cítit. Jak například píše: *“Informace, kterými se Kerry holedbá jako s důkazy, jsou informace, předané ukrajinskou stranou a nelze tedy předpokládat, že ti budou podávat zprávy, které jsou v jejich neprospěch.”* A dále: *“Prostě nějaký důkaz se vždycky najde, aby to mohla být záminka k tomu, aby USA postupovaly dále ve svých plánech k dosažení svých cílů, jak se dostat vojensky blíže k hranicím Ruska. To je ten jediný, hlavní cíl a smysl celé kauzy „Ukrajina“.”*¹³⁶

Dalším příkladem proruský orientovaného článku je příspěvek Břetislava Olšera o údajném bloggerovi, který záměrně vystupuje pro Vladimíru Putinovi: *“Nedávno jistý blogger svou lži překonal i americké papaláše, mj. napsal: “Všude se najdou lidské zřůdy a mají různé národnosti. Tato je ruská. Už dlouho jsem nezažil takový pocit hnusu jako při pohledu na tuto fotku. (...) V letadle zahynulo i osmdesát dětí. Jednomu z nich patřila i hračka, se kterou nechutně šaškuje ”geroj”. Dítě už ji potřebovat nebude, jeho mrtvé tělo, nebo to co z něho zbylo musí ležet nedaleko. Hnus...”* Nyní uvádím správnou tajenku tohoto antiputinovského hlavolamu, jehož retardovanými spolulůstíteli jsou s majdanskými neonacisty i EU, NATO a USA.”¹³⁷

Pouze sedm případů (10%) můžeme zařadit mezi protiruské příspěvky, které za viníka sestřelení letadla považují Rusko. Jedná se například o článek s názvem: *Ukrajinský novinář má jasno: Letadlo u Doněcku sestřelila ruská armáda.*¹³⁸ Mezi tyto články lze opět zařadit i ty, které vyznívají spíše výsměšně nebo vulgárně. Jak bylo zjištěno i v prvním případě, může mít za cíl zviditelnit kontrast mezi zdánlivě kvalitně zpracovanými proruský orientovanými články a zcela irelevantní skupinou protiruských příspěvků.

Zbylých 29 článků (44 %) analýza zařadila mezi “neutrální články”. Jedná se například o příspěvek, ve kterém dostává prostor Marta Kubišová, Zdeněk Troška nebo Táňa Fišerová.¹³⁹ Tyto články

---

¹³⁶ Citace z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Bata-Americky-strategicky-scenar-ma-mnoho-podob-vsechny-jsou-pro-nas-nebezpecne-327804>

¹³⁷ Citace z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Bretislav-Olser-Rusko-chce-ukrizovat-presila-vice-nez-30-zemi-hlavnim-sponzorem-jsou-navic-USA-384579>

¹³⁸ Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Ukrajinsky-novinar-ma-jasno-Letadlo-u-Doncku-sestrelila-ruska-armada-327348>

¹³⁹ Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/kauzy/Marta-Kubisova-Zdenek-Troska-Tana-Fischerova-a-reziser-Marhoul-k-sestrelenemu-letadlu-Co-dodat-Ctete-327910>

přináší celou řadu názorů nebo scénářů, neupínají se k jednomu viníkovi a především se nejedná o příspěvky, ve kterých by byla obviněna jedna konkrétní strana.

Ruské narativy RT, jak byly popsány v kapitole výše, se v článcích PL objevují velmi často. Nejčastěji používaný narativ jednoznačně obviňuje ukrajinskou stranu ze sestřelení Boeingu 777, která za celý incident nese zodpovědnost z důvodu, že se stal na jejím území. Hojně využívané jsou i další narativy. Předpoklady o obviňování Ruska ze strany Západu jsou používány stejně jako obviňování Ruska ze strany Ukrajiny. Pouze dvakrát se ve vzorku zkoumaných příspěvků objevuje narativ ohledně domobrany, která nedisponuje vhodnými zbraněmi pro sestřelení letadla v takové výšce. Dva narativy, které se objevují ve vysílání RT, však nebyly ve zkoumaném vzorku článků vůbec nalezeny. Jedná se o zprávu o odstřelování ruského území ukrajinskými jednotkami a také o narativ, který vypovídá o ruské objektivitě. Naopak se v jednotlivých článcích velmi jasně hovoří o případném konkrétním viníkovi. V článcích se také objevují dva zcela nové narativy, které neshledáváme ve vysílání RT, ale pomáhají k lepšímu obrazu Ruska. Jedná se o narativ, který Rusko zcela zbavuje jakékoliv viny a dokazuje, že Rusko nedisponuje příslušnými zdroji pro sestřelení letadla narozdíl od Ukrajiny, který má velké zásoby. Dalším příkladem může být i komentář, který zprostředkovává názor Petra Hájka, který tvrdí, že za sestřelení letadla může USA. V tomto případě jde ale spíše o konspirační teorii.

K lepší orientaci opět pomůže tabulka z pomocného excelového kódování:

Téma: Boeing 777	nesetřelilo Rusko	sestřelilo Rusko	více pohledů
	proruský	protiruský	neutrální
Vladimír Franta: Úloha Ruska v katastrofě malajsijského a korejského Boeingu: dvě výročí	☒		
Na koho míříte radary, když povstalci nemají letadla? Přečtěte si deset zásadních otázek, které zaslala Moskva ukrajinské vládě	☒		
Údajný zdroj z ukrajinského ministerstva: Letadlo omylem sestřelila naše armáda	☒		
Nová verze ukrajinských separatistů: Malajsijské letadlo vezlo již mrtvé pasažéry	☒		
To je rána: BBC přinese šokující zjištění o pádu letadla nad Donbasem	☒		
MH17: Kde se drolí vyšetřování Západu? Malajsie. A nejen ta, dává na stůl český expert z Ruska			☒
Vojenský analytik Koller: Není možné, aby separatisté přivezli a zase odvezli systém Buk. Zachytily by to družice			☒
Rusko prý falšovalo snímky, které dokazovaly, že separatisté nesesetřelili boeing		☒	
Důležitá výzva Jany Černochové médiím. Týká se letecké tragédie na Ukrajině			☒
Rok od sestřelení letadla nad Ukrajinou. Viníci dostanou spravedlivý trest, slibuje Porošenko			☒
Martin Hekrdla: Boeing a bumerang			☒
Lháři z KGB! Nejčtenější holandský deník tvrdě zaútočil na Putina	☒		
Účelová politická manipulace. Analytik Štefec si přečetl zprávu komise o sestřelení letadla nad Ukrajinou a nestačil se divit	☒		
Záhada trosek letadla na Ukrajině. Analytik Koller rozebral všechny možnosti, proč dopadlo právě takto			☒
Novinky o sestřelení letadla nad Ukrajinou: Vše musely skvěle vidět dva americké satelity	☒		
Obama nabízí pomoc kyjevské vládě, Brusel je v šoku. ČT rozebírala sestřelení letadla nad Ukrajinou			☒
Poprvé v Česku: Fotografický důkaz, že za sestřelení prý může Rusko		☒	
VIDEO Dosud nezveřejněné záběry krátce po sestřelení letadla nad Ukrajinou			☒
Přední ruský politik: K sestřelení letadla mohl dát příkaz ukrajinský oligarcha Kolomojskij	☒		
Docent Valenčík: Rusko se snaží vtáhnout do globální války. Začala hra vabank	☒		
Ukrajina prý nejspíš stále tají informace o sestřelení malajsijského letadla	☒		
Rada bezpečnosti OSN žádá separatisty o volný přístup k místu pádu boeingu			☒
Pozůstali po obětech letu MH17 žalují velitele separatistů		☒	
Putin je lhář, v Kremlu sedí potomci fašismu. V Brně se demonstrovalo proti ruskému teroru		☒	
Tereza Spencerová analyzuje: Chtěli sestřelit Putina, ukrajinské stíhačky za boeingem, nahrávka...			☒
Ruský generál předvedl obrázky, které podle něj naznačují, že boeing mohli sestřelit Ukrajinci. Podívejte se	☒		
Jiří Řezník: Let MH17 ve světle průběžné a závěrečné zprávy 1	☒		
Britský deník uvolnil detaily o rozkládajících se mrtvých a Putinovi. Ruské video ukazuje pravdu úplně jinak	☒		
Po pádu letadla vypukla informační válka. Analytička vysvětluje, o co v ní jde			☒

Skupina odborníků začala na východě Ukrajiny sbírat trosky malajsijského letounu			☒
Rusko přináší tvrdé obvinění: Ukrajinské raketové systémy byly v chodu, když spadlo letadlo. Zachytili jsme to	☒		
Rusko varovalo USA i ostatní: Neunáhlujte se v soudech o spatlém letadle. Kdo ví, co se ještě dozvíme	☒		
První ostatky obětí havárie letu malajsijského letadla dorazily do vlasti			☒
Austrálie prý připravila rezoluci odsuzující sestřelení letadla			☒
Sestřelené letadlo: Separatisté se prý spletli			☒
Je to celé nějaké divné. Množí se otázky kolem sestřelení letadla. Například...			☒
Buk sem, Buk tam. Analytik Martin Koller rozsuzuje důkazy Američanů, Rusů a Ukrajinců. A předpovídá výsledek šetření sestřelu letadla	☒		
Ukrajinský novinář má jasno: Letadlo u Doněcku sestřelila ruská armáda		☒	
Břetislav Olšer: Rusko chce ukřižovat přesila více než 30 zemí, hlavním sponzorem jsou navíc USA...	☒		
Rozsudek nad sestřelením MH17 nad Donbasem: Vypněte TV a podívejte se, co jsme v obou vyšetřovacích zprávách našli my			☒
Slzy a šok v Nizozemsku; země truchlí za oběti z letadla			☒
Stopy sestřelení letadla vedou do Kyjeva a k jeho sponzorům. V ČT řáčil Petr Hájek	☒		
Lidé v Rusku mají úplně jasno v tom, kdo sestřelil dopravní letadlo nad Ukrajinou	☒		
Malajsijské letadlo bylo dle Bidena očividně „smeteno z oblohy“			☒
Rusko: Nabídli jsme, že odevzdáme EU všechny naše důkazy o sestřelu letadla. Nikdo nereagoval. A USA nemají v ruce vůbec nic	☒		
Tohle všechno je na tom letadle nad Ukrajinou podivné. Letecký publicista na ČT rozebíral expertní zprávu			☒
Jiří Řezník: Let MH17 ve světle průběžné a závěrečné zprávy, 2. část	☒		
Svět se mění, nadvláda Západu končí. Profesor Krejčí hovoří o ukrajinské válce i o zásadních věcech, které se dohodly v jejím stínu			☒
Přední expert na terorismus hodnotí sestřelení letadla. Porošenko s jeho názorem nebude spokojen			☒
Ruský generál předvedl obrázky, které podle něj naznačují, že boeing mohli sestřelit Ukrajinci. Podívejte se	☒		
Expert Romancov ví, jaké důsledky může mít sestřelení letadla. Není to nic hezkého			☒
Ruský generál předvedl obrázky, které podle něj naznačují, že boeing mohli sestřelit Ukrajinci. Podívejte se	☒		
Europoslanec Ransdorf objevil zásadní nesrovnalost ohledně černých skříněk spatlého letadla	☒		
Je vůdce separatistů takový trouba? Prý se radoval ze sestřelení letadla a pak to smazal		☒	
Ukrajinská rozvědka přišla s další verzí sestřelení MH17: Povstalci prý mířili na ruské letadlo, aby sousedy vyprovokovali k zásahu		☒	
Jiří Baťa: Americký strategický scénář má mnoho podob, všechny jsou pro nás nebezpečné	☒		
Převratné svědectví ve věci sestřeleného letadla? Nálož argumentů, která nepotěší separatisty a příznivce Ruska	☒		
Jiří Baťa: Teď už máme důkazy. Rusko musí přijmout odpovědnost za sestřelení letadla, říká šéf NATO	☒		
Totální zhovadilost! Generál Šándor popsal možný scénář tragédie nad Ukrajinou			☒
OBSE: Ukrajinstí rebelové umožní přístup k malajsijskému letounu			☒

Chcete vědět, kdo sestřelil malajsijské letadlo? Stačí si přečíst první zprávy z místa tragédie, píše publicista	☒		
Bělobrádek (KDU-ČSL): Jsem otřesen tragédií Boeingu 777 malajsijských aerolinií i okolnostmi jeho pádu			☒
Rok po sestřelení boeingu 777. Putin si volal s nizozemským premiérem a zlobil se na mediální úniky			☒
Štětina se svěřil, co by teď dělal s Ruskem, a jednomu jeho bývalému kolegovi se zvedl žaludek	☒		
Jiří Baťa: Podobnost čistě náhodná?	☒		
Generál Šándor: Pořád slyšíme, že armáda Ukrajiny postupuje a postupuje... Kdyby to byla pravda, už jsou v Moskvě. Po konci bojů nastane nový průšvih			☒
Marta Kubišová, Zdeněk Troška, Táňa Fischerová a režisér Marhoul k sestřelenému letadlu. Co dodat? Čtete			☒
	31	7	29
	46%	10%	44%

8. 3. Závěrečná analýza

Cílem této práce bylo zodpovědět dvě dílčí výzkumné otázky a jednu hlavní výzkumnou otázku. Za prvé v jaké míře se v Parlamentních listech vyskytují proruský zaměřené články, tedy zda je možno toto české a vlivné internetové médium považovat za proruské. Druhou otázkou bylo, zda se v jednotlivých člancích objevují narativy vysílání RT. Hlavní výzkumná otázka zkoumá vliv ruské soft/sharp power na obsah článků Parlamentních listů.

Na základě podrobného zkoumání vzorku 95 článků PL a vypracování excelové tabulky pro zanesení výsledků analýzy v kombinaci se zkoumáním narativů ve 24hodinovém vysílání RT došla autorka práce k několika závěrům.

Na dvou kontextově odlišných příkladech, které práce zkoumala, bylo možné vypořádat jednoduché vzorce. V prvním případě přítomnosti neoznačených vojáků na Krymu se jednalo o vyřešenou kauzu, u které máme jasné důkazy a dokonce přiznání od ruského prezidenta Putina. V tomto případě bylo v analýze jednodušší odhalit dezinformace a rozlišit pravdu od lživých informací. Ve druhém případě sestřeleného Boeingu 777 si vysílání RT, stejně jako autoři článků PL, mohli upravovat verze dle nejnovějších informací a případně upravit svá tvrzení tak, aby vyhovovala požadovanému diskurzu. Jelikož dosud není zcela jasné, jak se celá událost odehrála a kdo za sestřelení letadla stojí, vzniká více prostoru pro lži a dezinformace.

Na základě dílčí analýzy, která byla provedena výše v práci, lze Parlamentní listy zcela určitě považovat za proruské médium z důvodu velmi častého výskytu proruský zaměřených článků a příspěvků. Z 95 článků bylo 40 (42 %) článků vyhodnoceno za proruské, ať už kvůli svému obsahu,

kvůli samotnému autorovi nebo zdrojům, ze kterých jsou mnohé příspěvky na webu PL převzaté. Pouze 16 článků (17 %) bylo vyhodnoceno jako protiruské. V tomto případě šlo ale o články převážně irelevantní, s velmi vulgárním nebo výsměšným nádechem, či o články neznámých autorů a jejich názorů. Z celkového pohledu na výsledky analýzy se zdá, že jde pouze o vyvážení článků s proruskou tematikou a pro vytvoření názorově zdánlivě vyváženého prostředí. Toto tvrzení jen posiluje teorii o propracovanosti tohoto webu a jeho proruském směřování. Tvrzení o proruském zaměření webu lze ještě doplnit o výsledky analýzy narativů RT, které se v jednotlivých člancích poměrně často vyskytují.

Naproti tomu se ve vzorcích poměrně hojně vyskytují články, které práce vyhodnotila jako neutrální. Ty zastupují zbylých 41% ze zkoumaných článků.

Web také pracuje s velmi zajímavými typy příspěvků. Najdeme zde výběr informačních zpráv, převzatých zpráv, ale také velké množství irelevantních komentářů, které nekorespondují s pravidly kvalitní žurnalistiky. Mnohdy se jedná o texty s velmi vulgárním obsahem, které mají za cíl zesměšnit nebo obvinít některou ze stran. Tyto texty nelze považovat za relevantní zdroje informací a proto pouze přispívají k závěru této práce o neobornosti PL.

Zajímavý je i rozbor jednotlivých titulků zkoumaných textů, na základě kterých lze z velké části vyhodnotit obsah textu. Ve výběru lze však najít i texty, které mají velmi zavádějící titulek, který nekoresponduje s obsahem. Tento fakt lze zařadit k sérii domněnek o strategii, kterou PL používá pro zaujetí svých čtenářů, protože titulek a perex patří z pravidla mezi nejčtenější části publicistických článků a ke zbytku obsahu se průměrný čtenář ani nedostane.

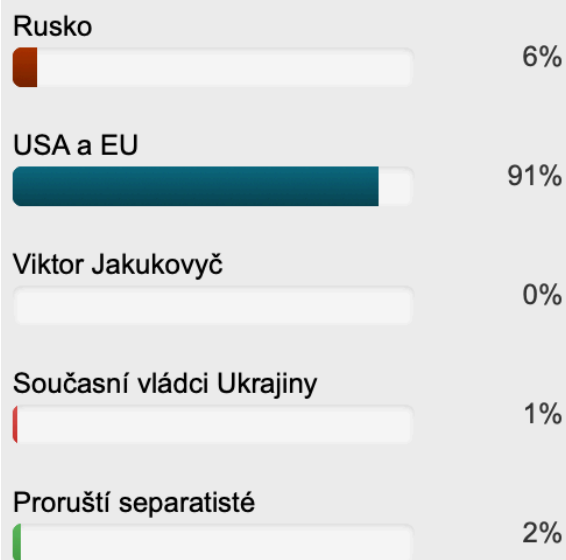
Na stránkách PL se také vyskytuje velký počet různých anket, které ve většině případů vycházejí ve prospěch Ruska nebo proruský orientovaných českých politiků. Pro příklad práce uvádí dvě z nich, které se týkají zkoumaného tématu. Prvním příkladem je anketa na téma: *“Kdo nese nejvíc viny za rozbouřenou situaci na Ukrajině?”*¹⁴⁰ Jak můžeme vidět z přiloženého obrázku, 91% z hlasujících se jednoznačně přiklání k USA a EU jako k viníkovi nepokojů na Ukrajině, ačkoliv konflikt primárně rozpoutalo Rusko, když se začalo vměšovat do vnitřních záležitostí Ukrajiny o vstupu do EU.

---

¹⁴⁰ <https://www.parlamentnilisty.cz> ze dne 17. 7. 2021

Anketa

Kdo nese nejvíc viny za rozbouřenou situaci na Ukrajině?

hlasovalo: **17915 lidí**

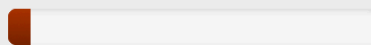
Dalším takovým příkladem je anketa na téma: “*Jak to s tou Ukrajinou celé dopadne? Ptáme se od 21. 7. 2014*”¹⁴¹ V tomto případě se jedná o domněnky, ale můžeme vidět, že se velká část hlasujících (78 %) přiklání k verzi, která bude prospěšná pro ruskou stranu.

¹⁴¹ Tamtéž ze dne 17. 7. 2021

Anketa

Jak to s tou Ukrajinou celé dopadne? Ptáme se od 21.7.2014.

Strašně. Bude válka, do které zatáhnou i Česko 6%

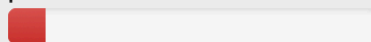
Rusko to zkusí uhrát, ale Západ ho převálcuje. Bez války. Důkazy, že letadlo sestřelili separatisté, neustojí. Putin skončí zostuzen a poražen, Ukrajina případně Západu 6%

Nikdo nepředloží jasné důkazy o vině za pád letadla. Putin ustojí sankce, Ukrajina se brzy propadne do mizérie, chaosu a násilí. A nakonec Putin své vítězství na Ukrajině do pár let „vysedí“ 78%

Západ dočasně vyhraje, Ukrajina bude jeho. Ale začne nová studená válka, ve které Rusko, Čína a další země BRICS Západ předeženou a porazí 10%

hlasovalo: 24820 lidí

Jak můžeme vidět, panuje u čtenářů PL jasné názorové ukotvení. Přestože výsledky hlasování nejsou ověřitelné, tedy nevíme zda se jedná o pravdivá čísla, vzhledem k tomu, že hlasovat může pouze registrovaný člen, čísla hlasujících jsou poměrně vysoká. Můžeme tedy jasně vidět, že PL udává jakýsi proruský trend, kterým odpovídá na poptávku svých čtenářů.

Na základě této analýzy můžeme tvrdit, že ruská sharp power ovlivňuje a je přítomna i v českém mediálním prostředí a utváří tak zavádějící informační podmínky, které přispívají k podpoře proruských českých politiků a jejich politiky napojené na Kreml.

9. Závěr

Tato bakalářská práce si kladla několik cílů. Dílčím cílem bylo na obou zkoumaných příkladech událostí z roku 2014 prokázat výskyt narativů, které autorka sledovala ve vybraném souboru vysílání RT. Tyto narativy posloužily jako základní kámen pro komparaci diskurzů objevujících se v obou zkoumaných médiích. Na základě srovnání autorka došla k několika závěrům, kdy dokázala částečné prolínání těchto narativů a jejich přítomnost v poměrně velkém souboru proruských článků PL. To potvrzuje podobnost obou zkoumaných médií – a tedy také proruské zaměření PL.

Druhá část se zaměřovala na dílčí závěry analýzy vybraného souboru 95 článků na daná témata. Autorka rozřadila zkoumané články do tří předem nadefinovaných kategorií, které vytvořily základ pro ruční kódování v excelové tabulce. Po dokončení této analýzy došla autorka k několika dílčím závěrům, za pomoci kterých lze lépe definovat fungování PL. Největší podíl článků z vybraného souboru spadl do kategorie proruských příspěvků, ať už kvůli svému obsahu, zdroji nebo autorovi. Druhá početná skupina článků zkoumaného souboru spadala do kategorie neutrálních příspěvků, které nabízely více než pouze jeden názorový vhled a nedocházelo v nich k obviňování nebo stranění. Poslední minoritní skupinu tvořily články spadající do kategorie protiruské. Tyto články mají na serveru pouze doplňující funkci pro vytvoření zdánlivé názorové vyváženosti, jedná se ale o zcela irelevantní příspěvky, které do kvalitního žurnalistického prostředí nelze zařadit. Většinu z článků, které se ve zkoumaném vzorku objevovaly, nehledě na jejich kategorické zařazení, nelze považovat za zcela objektivní a kvalitní, ale neutrální články, které se ve vzorku objevují, alespoň zčásti vyvažují proruské zaměření webu.

Na základě výsledků jednotlivých dílčích analýz, které odpovídaly na předem stanovené dílčí výzkumné otázky, došla práce k hlavním závěrům. Soft power a sharp power, jak byly definovány v teoretické části, jsou součástí každodenního vysílání RT, které patří v zemi, ale i v zahraničí, k poměrně sledovaným zpravodajským kanálům, její dosah můžeme tedy sledovat daleko za hranicemi Ruské federace. Jednotlivé narativy, které se objevovaly i ve vybraných vysílacích dnech, autorka identifikovala v poměrně vysoké míře i v obsahu článků PL. Z toho důvodu a na základě výsledků analýzy práce pracuje se závěrem, že PL jsou podobně ideově zaměřené jako vysílání RT, které je placeno ruskou vládou. Proto je zcela legitimní zařadit web Parlamentní listy mezi proruská média.

Seznam zdrojů

Odborné zdroje:

1. FALTOVÁ, Miriam. Ruská propaganda v českých médiích. Praha, 2017. 127 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce PhDr. Michael Romancov, Ph.D.
2. GALEOTTI, Mark. Musíme si promluvit o Putinovi, aneb, Jak se Západ mýlí v nebezpečném vládcu Ruska. Praha: Paseka, 2019
3. HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005
4. HERPEN, Marcel van. Putin's propaganda machine: soft power and Russian foreign policy. Lanham: Rowman & Littlefield, 2015
5. KIURCHEVA, Olha. Fenomén hybridní informační války a obraz anexe Krymu v ruských médiích působících na území Německa. Brno, 2019. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Petra Kuchyňková (online)
6. KRASSTEV, Ivan. HOLMES, Stephen. Světlo, které pohaslo: vyúčtování. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2020. Politeia
7. NYE, Joseph S. The future of power. New York: PublicAffairs, c2011
8. NYE, Joseph S. Soft power: the means to success in world politics. New York: PublicAffairs, 2004
9. PARMAR, Inderjeet, & COX, Michael. Soft Power and US Foreign Policy: Theoretical, Historical and Contemporary Perspectives, 2010
10. POMERANTSEV, Peter. Nic není pravda a všechno je možné: surreálné srdce nového Ruska. Praha: Dokořán, 2016
11. POMERANTSEV, Peter. Tohle není propaganda: válka proti realitě. Praha: Dokořán, 2020
12. SYRUČEK, Milan. Rusko-ukrajinské vztahy: mýty a skutečnost, 2015
13. ŠÍR, Jan. Ruská agrese proti Ukrajině. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2017
14. TRAMPOTA, Tomáš, VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. Metody výzkumu médií. Praha: Portál, 2010
15. YEKELCHYK, Serhy. The conflict in Ukraine: what everyone needs to know. New York: Oxford University Press, 2015

Publicistické zdroje:

1. ALLISON, ROY. "Russian 'deniable' Intervention in Ukraine: How and Why Russia Broke the Rules." *International Affairs*, Volume 90, Issue 6 (2014)
2. ALKER, Christopher, LUDWIG, Jessica. The Meaning of Sharp Power: How Authoritarian States Project Influence. *Foreign Affairs*. 16.11. 2017 (online)
3. Dostupné z: <https://www.aspen.review/article/2017/four-types-of-russian-propaganda/>
4. ARO, J. The cyberspace war: propaganda and trolling as warfare tools. *European View* 15, 121–132 (2016)
5. AUER, Stefan. Carl Schmitt in the Kremlin: the Ukraine crisis and the return of geopolitics, *International Affairs*, Volume 91, Issue 5, September 2015
6. BAUMANN, Peter, & CRAMER, Gisela. "Power, Soft or Deep? An Attempt at Constructive Criticism." *Las Torres de Lucca. International Journal of Political Philosophy*, 6. 10. 2017 (online)
7. DOLINSKIY, Alexey. How Moscow understands soft power. In: *Russia Direct* (online). 21. 6. 2013. Dostupné z: <https://russia-direct.org/analysis/how-moscow-understands-soft-power>
8. Facebook BBC News: Dostupné z: <https://www.facebook.com/bbcnews>
9. Facebook CNN: Dostupné z: <https://www.facebook.com/cnn>
10. Facebook RT: Dostupné z: <https://www.facebook.com/RTnews>
11. CHARRON, Austin. "Whose Is Crimea? Contested Sovereignty and Regional Identity." *Region* 5, no. 2 (2016)
12. KUNDRA, Ondřej. JAK FUNGUJÍ PARLAMENTNÍ LISTY: Most na druhý břeh. Respekt (online). 19. 3. 2017, Dostupné z: <https://www.respekt.cz/special/2017/dezinformace/most-na-druhy-breh>
13. LUKIN, Alexander. "What the Kremlin Is Thinking: Putin's Vision for Eurasia." *Foreign Affairs*, vol. 93, no. 4, 2014
14. Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation (MFA RF). (2014): Concept of the Russian Federations State Policy in the Area of International Development Assistance (online)
15. Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation (MFA RF). (2011): Convention on International Information Security, (online)
16. NOVÁK, Pavel. Putin přiznal, že na Krymu působili neoznačení ruští vojáci. iRozhlas (online), 17. 4. 2014, Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/node/5925649>

17. NYČ, Tomáš. Sharp Power – nový druh síly v mezinárodních vztazích? Ústav mezinárodních vztahů Praha. 16. 1. 2020 (online)
18. Our media: Dostupné z: www.ourmedia.cz
19. Parlamentní listy: Dostupné z: www.parlamentnilisty.cz
20. PRUDILOVÁ, Eva. Background report - Krymská krize. In: Asociace pro mezinárodní otázky (online). XX. 2014, Dostupné z: <https://www.studentsummit.cz/wp-content/uploads/2019/02/PSS-Krymská-krize-UNSC.pdf>
21. Putin acknowledges Russian military servicemen were in Crimea. RT (online). 2014, 17 Apr, 2014. Dostupné z: <https://www.rt.com/news/crimea-defense-russian-soldiers-108/>
22. Putin admits Russian forces were deployed to Crimea. Reuters (online), APRIL 17, 2014. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/russia-putin-crimea-idUSL6N0N921H20140417>
23. RIEKSTINS, Maris. "PUTIN'S PROPAGANDA." *Foreign Affairs* 93, no. 6 (2014)
24. RT Archiv: Dostupné z: <https://archive.org/details/TV-RT>
25. SAZANOV, Vladimir, MÖLDER, Holger, MÜÜR, Kristiina et al. Russian Information Campaign against the Ukrainian State and Defence Forces. In: NATO Strategic Communications Centre of Excellence (online). February 2017
26. Sestřelení letounu MH17: V Haagu pokračuje soud s obžalovanými. Deník.cz (online). 7. 6. 2021. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_svetu/sestreleni-letadlo-ukrajina-haag-20210607.html
27. SHAKIROV, Oleg. Russian Soft Power Under Construction. *E-international Relations*.14. 2. 2013, 1-7 Dostupné z: <https://www.e-ir.info/2013/02/14/russian-soft-power-under-construction/> (online)
28. SHEVTSOVA, Lilia. "The Authoritarian Resurgence: Forward to the Past in Russia." *Journal of Democracy* 26, no. 2 (2015)
29. Similarweb: Dostupné z: <https://www.similarweb.com>
30. SMITH, B. Lannes. "Propaganda." *Encyclopedia Britannica*, March 20, 2020. <https://www.britannica.com/topic/propaganda>.
31. SNEGOYAYA, Maria. Putin's Information Warfare In Ukraine: Soviet Origins Of Russia's Hybrid Warfare. Report. Institute for the Study of War, 2015
32. Twitter BBC News World: Dostupné z: <https://twitter.com/bbcworld?lang=cs>
33. Twitter CCN: Dostupné z: <https://twitter.com/cnn?lang=cs>
34. WALKER, Christopher. "What Is 'Sharp Power'?" *Journal of Democracy* 29, no. 3, 2018 (online)
35. WALKER, Christopher, LUDWIG, Jessica. The Meaning of Sharp Power: How Authoritarian States Project Influence. *Foreign Affairs*. 16. 11. 2017 (online)

36. WALKER, Christopher, LUDWIG, Jessica, KALATHIL, Shanthi. Forget Hearts and Minds: Soft power is out; sharp power is in. Here's how to win the new influence wars. Foreign Policy. 14. 9. 2018 (online)
37. WILSON, Andrew. Four Types of Russian Propaganda. ASPEN Review (online). 2015(4)
38. YouTube RT: Dostupné z: <https://www.youtube.com/user/RussiaToday>
39. ŽILKOVÁ, Věra. WIRNITZER, Jan. PŘEHLED: Zkázou malajsijského boeingu zamlžují konspirační teorie. iDnes (online). 22. 7. 2014. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/konspirace-a-nejasnosti-kolem-sestrelu-malajsijskeho-boeingu.A140722_161100_zahranicni_jw

Analyzované články:¹⁴²

1. Ruská letadla a tanky u ukrajinských hranic, neoznačení vojáci. Toto za tím prý může být. 29. 5. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Ruska-letadla-a-tanky-u-ukrajinskych-hranic-neoznaceni-vojaci-Toto-za-tim-pry-muze-byt-377248>
2. OBSE: V Donbasu se pohybují neoznačené vojenské kolony. 30. 1. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/OBSE-V-Donbasu-se-pohybuj-i-neoznacene-vojenske-kolony-359714>
3. V ukrajinském Mariupolu se znovu střílelo, v centru hořely pneumatiky. 7. 5. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/V-ukrajinskem-Mariupolu-se-znovu-strilelo-v-centru-horely-pneumatiky-318078>
4. Rudolf Polanecký: Pirát z Kremlu. 19. 12. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Rudolf-Polanecky-Pirat-z-Kremlu-313984>
5. Ukažme, že nejsme slabým protihráčem. 8. 4. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/profilu/Mgr-Pavel-Eybert-30/clanek/Ukazme-ze-nejsme-slaby-m-protihracem-39907>
6. Opevňování, minová pole, ultimáta. Situace na Krymu se přiosťruje. 9. 3. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/zahranicni/Opevnovani-minova-pole-ultimata-Situace-na-Krymu-se-priostruje-306668>
7. Sobotkovy maily prý záměrně šíří proruské servery. Lidovec Gabal vyprávěl Zuzaně Tvarůžkové, co všechno kremelská mašinerie dovede. 28. 1. 2016. Dostupné z: Sobotkovy maily prý záměrně šíří proruské servery. Lidovec Gabal vyprávěl Zuzaně Tvarůžkové, co všechno kremelská mašinerie dovede

---

¹⁴² analyzované články jsou řazeny dle logiky použité v tabulce

8. Ruští turisté zahlédli na Staroměstském náměstí stánek Majdanu. Vyřešili to po svém...28. 11. 2017. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rusti-turiste-zahledli-na-Staromestskem-namesti-stanek-Majdanu-Vyresili-to-po-svem-514084>
9. Vít Klíma: Válka s Ruskem bude, jen přesně nevíme kdy. 3. 12. 2018. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Vit-Klima-Valka-s-Ruskem-bude-jen-presne-nevime-kdy-561816>
10. Na Ukrajině byli zajati ruští výsadkáři, hlásí ČT. 26. 8. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Na-Ukrajine-byli-zajati-rusti-vysadkari-hlasi-CT-332118>
11. Ukrajinský Doněck zažil osmihodinové bombardování. 9. 11. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Ukrajinsky-Donck-zazil-osmihodinove-bombardovani-345181>
12. Do bašty separatistů Doněcku míří další vojenské kolony. 10. 11. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Do-basty-separatistu-Doncku-miri-dalsi-vojenske-kolony-345255>
13. Rouček (ČSSD): Putinovi užiteční idioti. 17. 3. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-volicum/Roucek-CSSD-Putinovi-uzitecni-idioti-311659>
14. Ruské jednotky dokončují okupaci Krymu, odzbrojují Ukrajince. 3. 3. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Ruske-jednotky-dokoncuji-okupaci-Krymu-odzbrojuji-Ukrajince-305845>
15. Žena z Doněcku: Médiím nevěřím, takhle to u nás vypadá doopravdy. 5. 4. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Zena-z-Doncku-Mediim-neverim-takhle-to-u-nas-vypada-doopravdy-369416>
16. Boje v Doněcku se dál vyhrocují, OBSE znepokojují tanky. 9. 11. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Boje-v-Doncku-se-dal-vyhrocuji-OBSE-znepokojuji-tanky-345125>
17. Ukrajínští vojáci ve Slavjansku přešli na stranu proruských separatistů. 16. 4. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Ukrajinsti-vojaci-ve-Slavjansku-presli-na-stranu-proruskych-separatistu-315554>
18. Co se stalo na Krymu? Promluvil velitel, který změnil stranu. 26. 4. 2016. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Co-se-stalo-na-Krymu-Promluvil-velitel-ktery-zmenil-stranu-432799>

19. Polská tajná služba potvrzuje přítomnost ruských vojáků na Ukrajině. 27. 8. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Polska-tajna-sluzba-potvrzuje-pritomnost-ruskych-vojaku-na-Ukrajine-332350>
20. Petr Schwarz: Události týdne. 9. 3. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Petr-Schwarz-Udalosti-tydne-306650>
21. Na východě země jsou ruští výsadkáři, říká ukrajinský vicepremiér. 16. 4. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Na-vychode-zeme-jsou-rusti-vysadkari-rika-ukrajinsky-vicepremier-315525>
22. Rudolf Polanecký: Putinovi papoušci v Česku. 21. 4. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Rudolf-Polanecky-Putinovi-papousci-v-Cesku-316076>
23. Putin: Ruská vojenská doktrína je nadále obranná. 19. 12. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Putin-Ruska-vojenska-doktrina-je-nadale-obranna-350954>
24. Britský novinář se dostal k ruskému humanitárnímu konvoji a po odklopení plachty jednoho z nákladních vozů uviděl... 15. 8. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Britsky-novinar-se-dostal-k-ruskemu-humanitarnimu-konvoji-a-po-odklopeni-plachty-jednoho-z-nakladnich-vozu-uvidel-330813>
25. Jaroslav Bašta: Začínám věřit, že Západu jde o vyvolání krvavé války, která smaže jeho dluhy. Jaceňuk mluví jako starý nacista. 3. 2. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Jaroslav-Basta-Zacinam-verit-ze-Zapadu-jde-o-vyvolani-krvave-valky-ktera-smaze-jeho-dluhy-Jacenuk-mluvi-jako-stary-nacista-360142>
26. Roman Joch: Klaus s Weiglem dopadají naplocho. 28. 4. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Roman-Joch-Klaus-s-Weiglem-dopadaji-naplocho-316989>
27. Za Čechy, kteří schvalují ruskou okupaci, se stydím, říká krajanský učitel z Ukrajiny. 13. 3. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Za-Cechy-kteri-schvaluji-ruskou-okupaci-se-stydim-rika-krajansky-ucitel-z-Ukrajiny-311265>
28. Docent Robejšek: Pokud selže plán Merkelové, přijde dodávka zbraní Ukrajině. Pro Evropu to bude fatální. USA to vědí, chtějí oslabit jak Rusko, tak nás. 9. 2. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/politologove/Docent-Robejsek-Pokud-selze-plan-Merkelove-prijde-dodavka-zbrani-Ukrajine-Pro-Evropu-to-bude-fatalni-USA-to-vedi-chteji-oslabit-jak-Rusko-tak-nas-360985>

29. Vladimír Franta: Úloha Ruska v katastrofě malajsijského a korejského Boeingu: dvě výročí. 6. 10. 2016. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Vladimir-Franta-Uloha-Ruska-v-katastrofe-malajsijskeho-a-korejskeho-Boeingu-dve-vyroci-457000>
30. Na koho míříte radary, když povstalci nemají letadla? Přečtěte si deset zásadních otázek, které zaslala Moskva ukrajinské vládě. 19. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Na-koho-mirite-radary-kdyz-povstalci-nemaji-letadla-Prectete-si-deset-zasadnich-otazek-ktere-zaslala-Moskva-ukrajinske-vlade-327551>
31. Údajný zdroj z ukrajinského ministerstva: Letadlo omylem sestřelila naše armáda. 27. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Udajny-zdroj-z-ukrajinskeho-ministerstva-Letadlo-omylem-sestrelila-nase-armada-328496>
32. Nová verze ukrajinských separatistů: Malajsijské letadlo vezlo již mrtvé pasažéry. 19. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Nova-verze-ukrajinskych-separatistu-Malajsijske-letadlo-vezlo-jiz-mrtve-pasazery-327501>
33. To je rána: BBC přinese šokující zjištění o pádu letadla nad Donbasem. 25. 4. 2016. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/-To-je-rana-BBC-prinese-sokujici-zjisteni-o-padu-letadla-nad-Donbasem-432506>
34. MH17: Kde se drolí vyšetřování Západu? Malajsie. A nejen ta, dává na stůl český expert z Ruska. 20. 6. 2019. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/MH17-Kde-se-droli-vysetrovani-Zapadu-Malajsie-A-nejen-ta-dava-na-stul-cesky-expert-z-Ruska-586156>
35. Vojenský analytik Koller: Není možné, aby separatisté přivezli a zase odvezli systém Buk. Zachytily by to družice. 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Vojensky-analytik-Koller-Neni-mozne-aby-separatiste-privezli-a-zase-odvezli-system-Buk-Zachytily-by-to-druzice-327445>
36. Rusko prý falšovalo snímky, které dokazovaly, že separatisté neseštelili boeing. 1. 6. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rusko-pry-falsovalo-snimky-ktere-dokazovaly-ze-separatiste-nesestrelili-boeing-377704>
37. Důležitá výzva Jany Černochové médiím. Týká se letecké tragédie na Ukrajině. 21. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/politika/poslanecka-snemovna/Dulezita-vyzva-Jany-Cernochove-mediim-Tyka-se-letecke-tragedie-na-Ukrajine-327729>
38. Rok od sestřelení letadla nad Ukrajinou. Vinící dostanou spravedlivý trest, slibuje Porošenko. 18. 7. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rok-od-sestreleni-letadla-nad-Ukrajinou-Vinici-dostanou-spravedlivy-trest-slibuje-Porosenko-384607>
39. Martin Hekrdla: Boeing a bumerang. 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Martin-Hekrdla-Boeing-a-bumerang-327480>

40. Lháři z KGB! Nejčtenější holandský deník tvrdě zaútočil na Putina. 20. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Lhari-z-KGB-Nejctenejsi-holandsky-denik-tvrde-zautocil-na-Putina-327609>
41. Účelová politická manipulace. Analytik Štefec si přečetl zprávu komise o sestřelení letadla nad Ukrajinou a nestačil se divit. 30. 9. 2016. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Ucelova-politicka-manipulace-Analytik-Stefec-si-precetl-zpravu-komise-o-sestreleni-letadla-nad-Ukrajinou-a-nestacil-se-divit-456030>
42. Záhada trosek letadla na Ukrajině. Analytik Koller rozebral všechny možnosti, proč dopadlo právě takto. 19. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Zahada-trosek-letadla-na-Ukrajine-Analytik-Koller-rozebral-vsechny-moznosti-proc-dopadlo-prave-takto-327511>
43. Novinky o sestřelení letadla nad Ukrajinou: Vše musely skvěle vidět dva americké satelity. 2. 6. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Novinky-o-sestreleni-letadla-nad-Ukrajinou-Vse-musely-skvele-videt-dva-americke-satelity-377926>
44. Obama nabízí pomoc kyjevské vládě, Brusel je v šoku. ČT rozebírala sestřelení letadla nad Ukrajinou. 17. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Obama-nabizi-pomoc-kyjevske-vlade-Brusel-je-v-soku-CT-rozebirala-sestreleni-letadla-nad-Ukrajinou-327371>
45. Poprvé v Česku: Fotografický důkaz, že za sestřelení prý může Rusko. 20. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Poprve-v-Cesku-Fotograficky-dukaz-ze-za-sestreleni-pry-muze-Rusko-327629>
46. VIDEO Dosud nezveřejněné záběry krátce po sestřelení letadla nad Ukrajinou. 17. 7. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/VIDEO-Dosud-nezverejnene-zabery-kratce-po-sestreleni-letadla-nad-Ukrajinou-384460>
47. Přední ruský politik: K sestřelení letadla mohl dát příkaz ukrajinský oligarcha Kolomojskij. 25. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Predni-rusky-politik-K-sestreleni-letadla-mohl-dat-prikaz-ukrajinsky-oligarcha-Kolomojskij-328246>
48. Docent Valenčík: Rusko se snaží vtáhnout do globální války. Začala hra vabank. 5. 8. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Docent-Valencik-Rusko-se-snazi-vtahnout-do-globalni-valky-Zacala-hra-vabank-329547>
49. Ukrajina prý nejspíš stále tají informace o sestřelení malajsijského letadla. 6. 5. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Ukrajina-pry-nejspis-stale-taji-informace-o-sestreleni-malajsijskeho-letadla-373941>

50. Rada bezpečnosti OSN žádá separatisty o volný přístup k místu pádu boeingu. 22. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rada-bezpecnosti-OSN-zada-separatisty-o-volny-pristup-k-mistu-padu-boeingu-327799>
51. Pozůstalí po obětech letu MH17 žalují velitele separatistů. 16. 7. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Pozustali-po-obetech-letu-MH17-zaluji-velitele-separatistu-384322>
52. Putin je lhář, v Kremlu sedí potomci fašismu. V Brně se demonstrovalo proti ruskému teroru. 19. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Putin-je-lhar-v-Kremlu-sedi-potomci-fasismu-V-Brne-se-demonstrovalo-proti-ruskemu-teroru-327516>
53. Tereza Spencerová analyzuje: Chtěli sestřelit Putina, ukrajinské stíhačky za boeingem, nahrávka... 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Tereza-Spencerova-analyzuje-Chteli-sestrelit-Putina-ukrajinske-stihacky-za-boeingem-nahravka-327475>
54. Ruský generál předvedl obrázky, které podle něj naznačují, že boeing mohli sestřelit Ukrajinci. Podívejte se. 21. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rusky-general-predvedl-obrazky-ktere-podle-nej-naznacuji-ze-boeing-mohli-sestrelit-Ukrajinci-Podivejte-se-327750>
55. Jiří Řezník: Let MH17 ve světle průběžné a závěrečné zprávy 1. 17. 10. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Reznik-Let-MH17-ve-svetle-prubezne-a-zaverecne-zpravy-1-403939>
56. Britský deník uvolnil detaily o rozkládajících se mrtvých a Putinovi. Ruské video ukazuje pravdu úplně jinak. 20. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Povstalci-nabizeji-bezpecnost-pozorovatelum-vymenou-za-primeri-327592>
57. Po pádu letadla vypukla informační válka. Analytička vysvětluje, o co v ní jde. 20. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/politologove/Po-padu-letadla-vypukla-informacni-valka-Analyticka-vysvetluje-o-co-v-ni-jde-327627>
58. Skupina odborníků začala na východě Ukrajiny sbírat trosky malajsijského letounu. 16. 11. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Skupina-odborniku-zacala-na-vychode-Ukrajiny-sbirat-trosky-malajsijskeho-letounu-346101>
59. Rusko přináší tvrdé obvinění: Ukrajinské raketové systémy byly v chodu, když spadlo letadlo. Zachytili jsme to. 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rusko-prinasi-tvrde-obvineni-Ukrajinske-raketove-systemy-byly-v-chodu-kdyz-spadlo-letadlo-Zachytili-jsme-to-327457>
60. Rusko varovalo USA i ostatní: Neunáhlyte se v soudech o spadlém letadle. Kdo ví, co se ještě dozvíme. 19. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rusko->

varovalo-USA-i-ostatni-Neunahlujte-se-v-soudech-o-spadlem-letadle-Kdo-vi-co-se-jeste-dozvime-327564

61. První ostatky obětí havárie letu malajsijského letadla dorazily do vlasti. 22. 8. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Prvni-ostatky-obeti-havarie-letu-malajsijskeho-letadla-dorazily-do-vlasti-331671>
62. Austrálie prý připravila rezoluci odsuzující sestřelení letadla. 20. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Australie-pry-pripravila-rezoluci-odsuzujici-sestreleni-letadla-327593>
63. Sestřelené letadlo: Separatisté se prý spletli. 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Sestrelene-letadlo-Separatiste-se-pry-spletli-327380>
64. Je to celé nějaké divné. Množí se otázky kolem sestřelení letadla. Například... 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Je-to-cele-nejake-divne-Mnozi-se-otazky-kolem-sestreleni-letadla-Napriklad-327381>
65. Buk sem, Buk tam. Analytik Martin Koller rozsuzuje důkazy Američanů, Rusů a Ukrajinců. A předpovídá výsledek šetření sestřelu letadla. 22. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/kauzy/Buk-sem-Buk-tam-Analytik-Martin-Koller-rozsuzuje-dukazy-Americanu-Rusu-a-Ukrajincu-A-predpovida-vysledek-setreni-sestrelu-letadla-327831>
66. Ukrajinský novinář má jasno: Letadlo u Doněcku sestřelila ruská armáda. 17. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Ukrajinsky-novinar-ma-jasno-Letadlo-u-Doncku-sestrelila-ruska-armada-327348>
67. Břetislav Olšer: Rusko chce ukřižovat přesila více než 30 zemí, hlavním sponzorem jsou navíc USA... 17. 7. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Bretislav-Olser-Rusko-chce-ukrizovat-presila-vice-nez-30-zemi-hlavnim-sponzorem-jsou-navic-USA-384579>
68. Rozsudek nad sestřelením MH17 nad Donbasem: Vypněte TV a podívejte se, co jsme v obou vyšetřovacích zprávách našli my. 13. 10. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rozsudek-nad-sestrelenim-MH17-nad-Donbasem-Vypnete-TV-a-podivejte-se-co-jsme-v-obou-vysetrovacich-zpravach-nasli-my-403329>
69. Slzy a šok v Nizozemsku; země truchlí za oběti z letadla. 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Slzy-a-sok-v-Nizozemsku-zeme-truchli-za-obeti-z-letadla-327427>
70. Stopy sestřelení letadla vedou do Kyjeva a k jeho sponzorům. V ČT řáčil Petr Hájek. 9. 9. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Stopy-sestreleni-letadla-vedou-do-Kyjeva-a-k-jeho-sponzorum-V-CT-radil-Petr-Hajek-334350>

71. Lidé v Rusku mají úplně jasno v tom, kdo sestřelil dopravní letadlo nad Ukrajinou. 27. 7. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Lide-v-Rusku-maji-uplne-jasno-v-tom-kdo-sestrelil-dopravni-letadlo-nad-Ukrajinou-385867>
72. Malajsijské letadlo bylo dle Bidena očividně „smeteno z oblohy”. 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Malajsijske-letadlo-bylo-dle-Bidena-ocividne-smeteno-z-oblohy-327377>
73. Rusko: Nabídli jsme, že odevzdáme EU všechny naše důkazy o sestřelu letadla. Nikdo nereagoval. A USA nemají v ruce vůbec nic. 23. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rusko-Nabidli-jsme-ze-odevzdame-EU-vsechny-nase-dukazy-o-sestrele-letadla-Nikdo-nereagoval-A-USA-nemaji-v-ruce-vubec-nic-328001>
74. Tohle všechno je na tom letadle nad Ukrajinou podivné. Letecký publicista na ČT rozebíral expertní zprávu. 9. 9. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Tohle-vsechno-je-na-tom-letadle-nad-Ukrajinou-podivne-Letecky-publicista-na-CT-rozebiral-expertni-zpravu-334339>
75. Jiří Řezník: Let MH17 ve světle průběžné a závěrečné zprávy, 2. část. 20. 10. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Reznik-Let-MH17-ve-svetle-prubezne-a-zaverecne-zpravy-2-cast-404340>
76. Svět se mění, nadvláda Západu končí. Profesor Krejčí hovoří o ukrajinské válce i o zásadních věcech, které se dohodly v jejím stínu. 23. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/politologove/Svet-se-meni-nadvlada-Zapadu-konci-Profesor-Krejci-hovori-o-ukrajinske-valce-i-o-zasadnich-vecech-ktere-se-dohodly-v-jejim-stinu-327929>
77. Přední expert na terorismus hodnotí sestřelení letadla. Porošenko s jeho názorem nebude spokojen. 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Predni-expert-na-terorismus-hodnoti-sestreleni-letadla-Porosenko-s-jeho-nazorem-nebude-spokojen-327402>
78. Ruský generál předvedl obrázky, které podle něj naznačují, že boeing mohli sestřelit Ukrajinci. Podívejte se. 21. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rusky-general-predvedl-obrazky-ktere-podle-nej-naznacuji-ze-boeing-mohli-sestrelit-Ukrajinci-Podivejte-se-327750>
79. Expert Romancov ví, jaké důsledky může mít sestřelení letadla. Není to nic hezkého. 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/politologove/Expert-Romancov-vi-jake-dusledky-muze-mit-sestreleni-letadla-Neni-to-nic-hezkeho-327425>
80. Ruský generál předvedl obrázky, které podle něj naznačují, že boeing mohli sestřelit Ukrajinci. Podívejte se. 21. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rusky->

[general-predvedl-obrazky-ktre-podle-nej-naznacuji-ze-boeing-mohli-sestrelit-Ukrajinci-Podivejte-se-327750](#)

81. Europoslanec Ransdorf objevil zásadní nesrovnalost ohledně černých skříněk spadlého letadla. 19. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Europoslanec-Ransdorf-objevil-zasadni-nesrovnalost-ohledne-cernych-skrinek-spadleho-letadla-327535>
82. Je vůdce separatistů takový trouba? Prý se radoval ze sestřelení letadla a pak to smazal. 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Je-vudce-separatistu-takovy-trouba-Pry-se-radoval-ze-sestreleni-letadla-a-pak-to-smazal-327387>
83. Ukrajinská rozvědka přišla s další verzí sestřelení MH17: Povstalci prý mířili na ruské letadlo, aby sousedy vyprovokovali k zásahu. 7. 8. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Ukrajinska-rozvedka-prisla-s-dalsi-verzi-sestreleni-MH17-Povstalci-pry-mirili-na-ruske-letadlo-aby-sousedy-vyprovokovali-k-zasahu-329995>
84. Jiří Baťa: Americký strategický scénář má mnoho podob, všechny jsou pro nás nebezpečné. 22. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Bata-Americky-strategicky-scenar-ma-mnoho-podob-vsechny-jsou-pro-nas-nebezpecne-327804>
85. Převratné svědectví ve věci sestřeleného letadla? Nálož argumentů, která nepotěší separatisty a příznivce Ruska. 23. 7. 2014: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Prevratne-svedectvi-ve-veci-sestreleneho-letadla-Naloz-argumentu-ktera-nepotesi-separatisty-a-priznivce-Ruska-328038>
86. Jiří Baťa: Teď už máme důkazy. Rusko musí přijmout odpovědnost za sestřelení letadla, říká šéf NATO. 4. 6. 2018. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Bata-Ted-uz-mame-dukazy-Rusko-musi-prijmout-odpovednost-za-sestreleni-letadla-rika-sef-NATO-538609>
87. Totální zhovadilost! Generál Šándor popsal možný scénář tragédie nad Ukrajinou. 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Totalni-zhovadilost-General-Sandor-popsal-mozny-scenar-tragedie-nad-Ukrajinou-327460>
88. OBSE: Ukrajínští rebelové umožní přístup k malajsijskému letounu. 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/OBSE-Ukrajinsti-rebelove-umozni-pristup-k-malajsijskemu-letounu-327386>
89. Chcete vědět, kdo sestřelil malajsijské letadlo? Stačí si přečíst první zprávy z místa tragédie, píše publicista. 28. 7. 2014: Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Chcete-vedet-kdo-sestrelil-malajsijske-letadlo-Staci-si-precist-prvni-zpravy-z-mista-tragedie-pise-publicista-328638>
90. Bělobrádek (KDU-ČSL): Jsem otřesen tragédií Boeingu 777 malajsijských aerolinií i okolnostmi jeho pádu. 18. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/profilu/MVDr->

[Pavel-Belobradek-Ph-D-MPA-3051/clanek/Jsem-otresen-tragedii-Boeingu-777-malajsijskych-aerolinii-i-okolnostmi-jeho-padu-33902](#)

91. Rok po sestřelení boeingu 777. Putin si volal s nizozemským premiérem a zlobil se na mediální úniky. 16. 7. 2015. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Rok-po-sestreleni-boeingu-777-Putin-si-volal-s-nizozemskym-premierem-a-zlobil-se-na-medialni-uniky-384056>
92. Štětina se svěřil, co by teď dělal s Ruskem, a jednomu jeho bývalému kolegovi se zvedl žaludek. 20. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/politika/senat/Stetina-se-sveril-co-by-ted-delal-s-Ruskem-a-jednomu-jeho-byvalemu-kolegovi-se-zvedl-zaludek-327545>
93. Jiří Baťa: Podobnost čistě náhodná? 25. 3. 2018. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Bata-Podobnost-ciste-nahodna-529456>
94. Generál Šándor: Pořád slyšíme, že armáda Ukrajiny postupuje a postupuje... Kdyby to byla pravda, už jsou v Moskvě. Po konci bojů nastane nový průšvih. 12. 8. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/General-Sandor-Porad-slysime-ze-armada-Ukrajiny-postupuje-a-postupuje-Kdyby-to-byla-pravda-uz-jsou-v-Moskve-Po-konci-boju-nastane-novy-prusvih-330386>
95. Marta Kubišová, Zdeněk Troška, Táňa Fischerová a režisér Marhoul k sestřelenému letadlu. Co dodat? Čtete. 23. 7. 2014. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/kauzy/Marta-Kubisova-Zdenek-Troska-Tana-Fischerova-a-reziser-Marhoul-k-sestrelenemu-letadlu-Co-dodat-Ctete-327910>